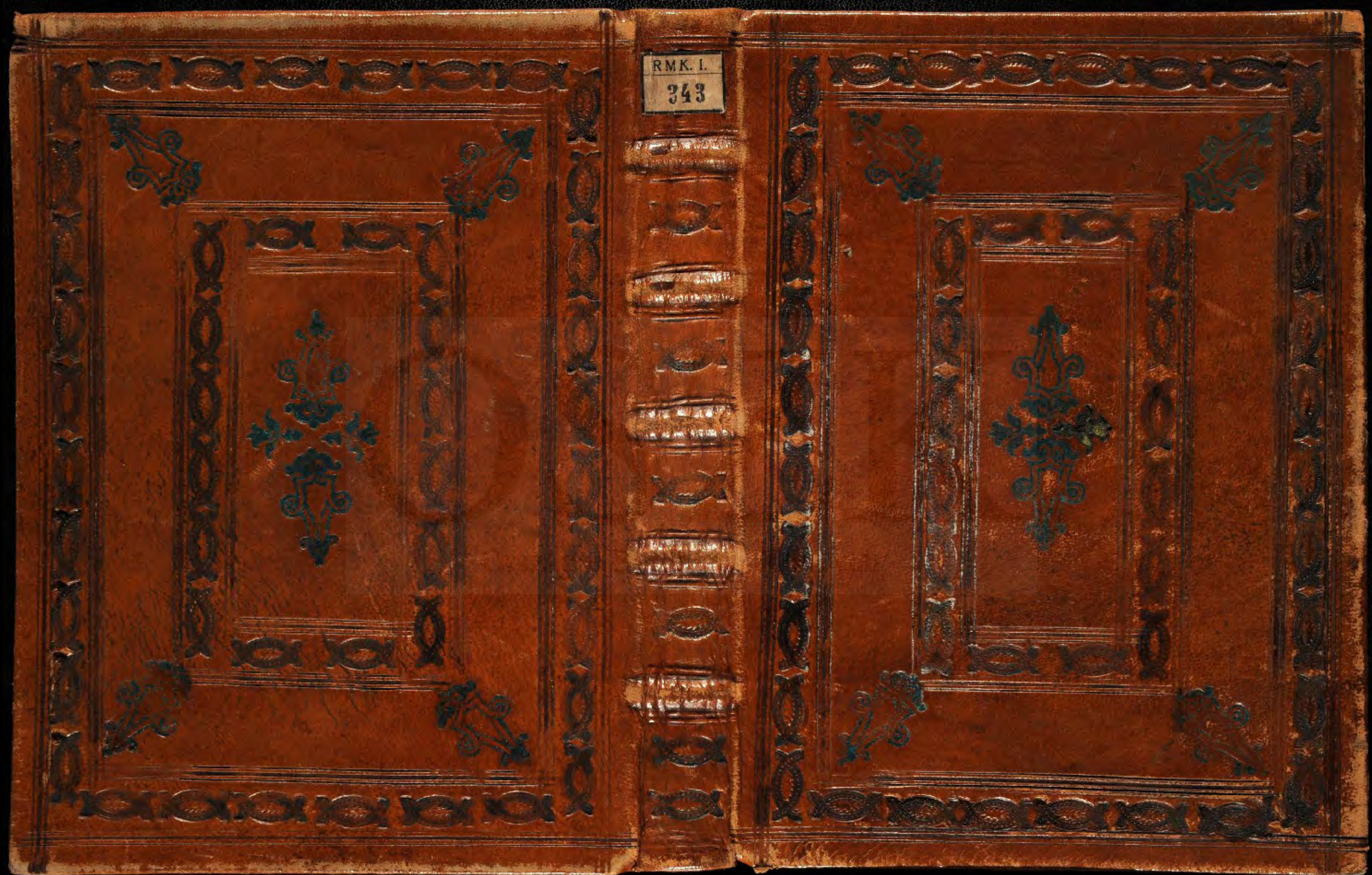

RMK. I.

343

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Rua I. 343.

(Teljes.)

RMKI
343
Teljes

AZ FORTV=

NATVSROL VALO

SÉP HISTORIA, ÉNEC SERÉNT SÉREZ-

VE: MIKEPPEN AZ Ó ATTYANAC SZEGENSEGE MI-

at ki indulván Solgallatra, Es miképpen a Szerencze a For-

tuna egy Erőnt ada neki egy Erdőben, kinek soha

Aranyba fogyatozássa nem vala: Az után ismet

Indiában olyan Süveget lele az Királynál,

kit mikor az fejébe tőtte volna, va-

lahoua kéuánkozot azon

orába oda iútot, és az

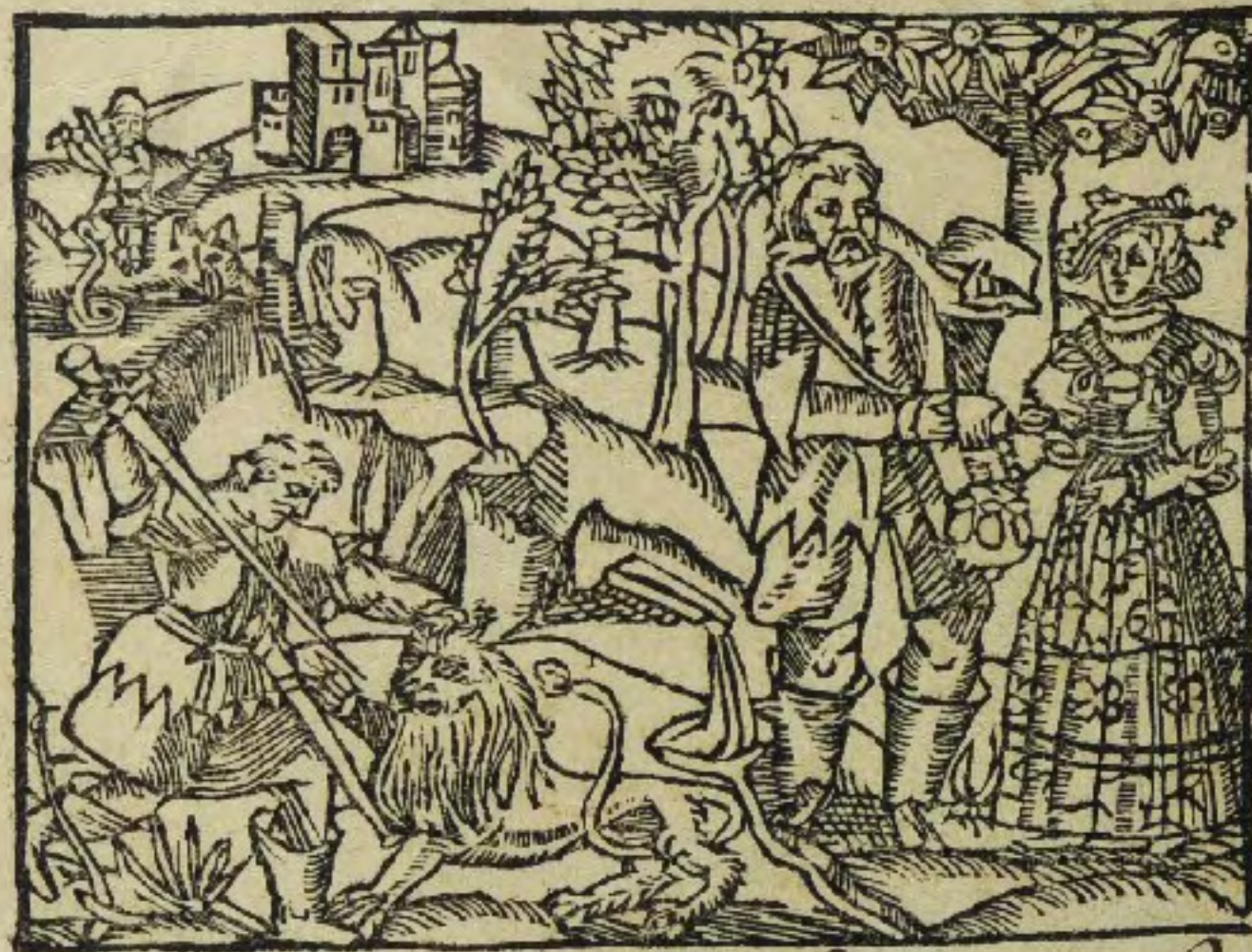
ő nagy kazdag

sága miat

Cza-

hárra valasztot-

tác.

Donatus Bib. Hieronymiano Rymicotani a Rindmō L.
Prapōhō bon arany di. d. d. d.
ispilung

Az Cyrus, Vagy à Iason notaiàra vagyon:

Iffiac halgassátoc Im egy dolgot mondoc,
Kit talám gyakorta még nem hallottatoc,
Egy régi beűedet előőkben hozoc,
Kiből ha akartoc mostan tanólhattoc.

Fortunatus dolgát én mostan beűellem,
Kinec ő életét Neuét tudom, lestem,
Ésennec nemzetit most egybe rendelem,
Mulatság okaért erről emlekeűsem.

Summa szerént írom eűt Vduari rendnec,
Kic az wy dolognac olly igen őűlneű,
Vűűzi dologról ha őű mit értineű,
Iffiac czelekedni azont igyekezneű.

Iól lehet talámtan űinten ez dologból,
Olly bölcz hadakozást ez Historiából,
Magoknac nem viűneű mostan ez írásból,
De hogy tanúllyanac az régi Pűldákból.

Az régi Népekneű íroc űokáűűokról,
Feyedeleműűneű ő állapattyokról,
Pogán, és Sido kűűt mint vűlt űóloc arról,
Műűppen viűelteű maid hallyunc azokról.

Egy neűány beűűeddel még annac elűtte,
Fortunenac mint vűlt ez viláűban űűte,
Emlekezem arról mint vűlt eredete,
Noue fiainac űűlden telepette.

Hallottuc immáron az víz özön vtán,
Az nép fáporodéc zac Noue magzattyán,
Három rébre váléc három fia vtán,
Egy várašt kezdénec, ők meg fáporoduán.
Meg fokafodánac Nouenac fiai,
Iaphet, Sem, és az Cam magzatokat búlni,
Az Napkellet felé minnyáyan lakozni,
De lassan kezdénec ők meg öregbedni.
Magzati Iaphetnec zac héten valánac,
Gomer, és az Magog madallal valánac,
Iauan, és az Tubal moffockal valánac,
Thyras az hetedic, meg fokafodánac.
Ezec az Népek nec tartománt oštánac,
Minden fele Nyelwnec határt mutatánac,
Kinec Nemzetfégét mennyire valánac,
Az áldásból valo fiac ők valánac.
Az Camnac fiai mind ezec valánac,
Chus, és az Messarim, Phut, Chanen valánac,
Kic mind az Attyockal átokban valánac,
Nagy foc nemzetféggel meg fáporodánac.
Camnac vnokaya az nagy Nemrod vala,
Ki nagy hatalmassá lenni kezdet vala,
Vadazás keduenec, Igen kedues vala,
Honnat köz bešedet magára vót vala.
Hogy erös vadázo az nagy Nemrod volna
Ki Wt sine elöt mindenkór forogna,

Nagy

Nagy erőfsegeert ešt mielőc volna,
Mert semmi előtte meg nem maradhatna.
Nagy ostobasággal az nagy Nemrod vala,
Első birodalma az Babilon vala,
Arad, és az Akad Kalannual vala,
Simárnac ő földén mind ešt birya vala.
Vgyan ezen földről Assur iót vala ki,
És az nagy neueert igen meg eppiti,
Várasnac vtayát Assur el rendeli,
Resentes az Calits város köšt helyhiti.
Nagy város az Cale két város köšt vala,
Cam fia Messarim Ludot búlte vala,
Ezec felet meg is zac őt fia vala,
Kiktől Philisteus ki támadot vala.
Canan kisseb fia hogy vala az Camnac,
Mellynec zac tíz fia tölle bármazánac,
Nagy foc fele népec ezből támadánac,
Az Cananufoc töllec árradánac.
Határoc ezek nec vagyon az Gazamig,
Mind Sidontól fogua vagyon az Geramig,
Sodoma, Gomorra, Adaman menteig,
Seboim, és Lasa akkor vót mind eddig.
Mind ezec valánac eredetec šerént,
Camnac maradeki, nemzetfég nec šerént,
Változua valánac ezec Nyelwec šerént,
Sokan Poganfágban lőnec hitőc šerént.

A 3

Az

Az Semnec őt fia czac sületet vala,
Sale vnokája mert a Semnec vala,
Kitől az nagy Heber sülettet vala,
Ennec ideyében föld meg oblot vala.

Ezec messarimból ki indultac vala,
Sefar hegye alá innét iöttec vala,
Melly hegy Napkelletről szépen fekszik vala,
Nouenac fíaj így lakoznac vala.

Vala még előtte ez az Babilonnac,
Nouenac fíaj egy nyelwen valánac,
Első lako földőc mind ezec valánac,
Mind egy ackarattal töb helyt keuanánac.

Mikor Napkelletről ki indultac vólna,
Egy mezőt vtokban hogy találtac vólna,
Simárnac földében meg szerettéc vólna,
Sokaig az mezőn hogy lakostac vólna.

Várást czinalnánac egymást intic vala,
Teglát az kő helyén mind czinálnac vala,
Az Méss helyén pedig enyuet főznec vala,
Tornyot, és az várást ezből rakyác vala.

Babilon az neue vala az Várasnac,
Mellyben magas Tornyot ők rakni fogánac,
Hogy azban végiglen mind meg maradnánac,
De gondolattyokban meg czalatkozánac.

Mert ez dolog vala Istennec ellene,
Istenben közöllőc hogy czac keués hűue,

Mert

Mert fogatta vala többé el nem vesne,
Vizzel az föld immár hogy el ne merőlne.

Azért ő Nyeluekben meg változtac vala,
Kiből ő közöttőc nagy budulás vala,
Végre vgyan onnat el oblottac vala,
Ez széles világon helt foglaltac vala.

Bőű befédde mostan arról nem írhatoc,
Sidóknac hogy mint vólt az ő birodalmoc,
És holot nekic mindenkoron lakásoc,
Feyedelemségben mint vólt is fokásoc.

Czac keués befédde arról emlekezem,
Mit Isten vellec tőt ást it meg ielentem,
És mint az írásból esemben vehettem,
Kegyelmét Istennec ezeken ismerem.

Egy részt őmagánac mind ennyi Nép közül,
Isten el válasta három nemzet közzül,
Kite telepíte Isten az Dél felől,
Babilonon felől vgy mint Napkelletről.

Vala ez Nemzetiség az Semnec fíaj,
Kic süből az Istent foktác vala felni,
És Isten őket is mindenben áldani,
Irgalma azokon végiglen maradni.

Ez Nép nec az Isten így paranczolt vala,
Az rend tartás felől est meg hatta vala,
Az első sülethöz hogy minden halgatna,
Mert iouendő dolgot ez is ielent vala.

Iaphet

Iaphet nemzetſége Napnyugatra ſállà,
Africa földire mind ſéllel el oſlà,
Europa iob reſét magának foglalà,
Asia földinec határiba ſállà.

Neuezetes nyeluec ezec kőſt valánac,
Kic nagy bölczeféggel tellyefec valánac,
Görög, Olaſ, Német, Lengyel ſóc valánac,
Kic főkeppen kőſtöcelőſer valánac.

Az vtan azokból támadà Horuát ſò,
Tótockal egyemben, Lengyelből az Rátz ſò,
Olaſból, Görögből, Olah és à Cleak ſò,
Németből támadà Czeh és Spaniol ſò.

Ez Nép kőſt is Iſten az ő S. Igeyét,
Maraſtotta vala homállyos erteimét,
Miért hogy Iaphet is tiſtele S. ſüleit,
De végre ez Nép kőſt nagyob iſmeretét.

Fel indita Iſten az ő S. Lelkéuel,
Mert nagyob iókat tön hogy nem Sido néppel,
Kiket fogot vala magának izeckel,
Láttuoc hogy izeket látta ertelemmel.

Az harmadic reſét Noue fiainac,
Iſten telepíte földén Aſianac,
Holot erős Vadac ſéllel lakoznánac,
Mellyeknec miatta ok ként vallanánac.

Mert hogy ő S. ſüleit meg czuffolta vala,
Az Cam kiſſeb fia meg meuette vala,

Azért

Azért nemzetſégét Iſten vitte vala,
Kénra, gyöttelemlere el ki vſte vala.

Irnac rólla Bölczöc nagy ſoc íráſokban,
Minemü állatoc vadnac Aſiában,
Féne vndoc Vadac olly nagy ſokaſágban,
Kic az Embert veſtic ſertelen vtokban.

Az Napnac heűſége olly igen nagy raytoc,
Nekiknec aſt íryác hogy olly nagy az láboc,
Mint egy roſta volna keréc az ő talpoc,
Mellynec árnyékában nem égh meg az orroc.

Nekic pedig kőſtöc az földbe reytezic,
Homokban, veremben előtte el buic,
Kitől ő orzáyoc lattyac feketedic,
Czuda nyauallyáckal ez világot elic.

De mind ezec ſelet nagyob inſég raytoc,
Iſteni iſméret hogy ninczen ő nálloc,
Czac nagy vakſág vagyon feyenként ő raytoc,
Nagy ſoc nyomoruſág vagyon mind ő raytoc.

Ióllehet az egy rend kőſtöc meg maradot,
Az feyedelemlég még mind eddig tartot,
Kit kőſtöc az végre Iſten lenni hagyot,
Az ióknac oſtorról őſtökeyül adot.

Kiket né mődhatúc hogy meg né iſmértunc
Mert nem ſoc ideye hogy nyakokon nekunc,
Eſec nagy ſuſága kit előb nem ertunc,
Kiről ſoc ideig meg emlekezhetunc.

B

Az

Az Napkellet felől melly nemzetiség vala,
Tatár, és Szeretzen, Cam nemzette vala,
Babilonból ők is ki támattac vala,
Nouénac atkában meg marattac vala.

Ez közt is nagy soc nyelv Babilonba vala,
Melly közt az Magyar nyelv vgyan ott támadá
Auaris és Huri élé az nyelv vala,
Melly két főből osztán egy befűd lő vala.

Sokan az Magyarokkal így magyarázna
Iaphet nemzetiből hogy ők is volnának,
És hogy az magokról Magyarnac mondatnac,
Doctoroc ezen is meg nem osztozhatnac.

En est rövideden mondom mindeniknec,
Akar mellyic nemből Magyaroc legyenec,
De olly nagy vakságban fottig hogy legyenec,
Írásból soc képpen rölloc értetenec.

De iob Magyar főra Magyaroc kelénec,
Mikor Scythiából ők el ki iouénec,
Mert Deac, s Görögből lép főkat fedénec,
Végre minden nyelvnecc magyarázolónec.

Melly igen lép Példa itt elötűnc vagyon,
Hogy még az melly Nép is átoe alat vagyon,
Kinec az ő Attya hitlenségben vagyon,
Istentől azban is meg tartando vagyon.

És az vduósségre azokban is meg tart,
Nem mind kárhoztattya kit az átokban tart,

De

De még azokból is magánac népet tart,
Iduóziti őket, nem vét nekic határt.

Erre soc Példákat írásból halhatunc,
Mellyet soc írásból meg bizonyithatunc,
Ha czac azon mostan kiczint mulathatunc,
És mind azzal mostan hogy ha keduet klűnc.

De ez Példa legyen bátor nekűnc elég,
Miképpen régenten ez Magyar nemzetiség,
Istentelen, Pogán vala mind ez kösség.
Raytoc wralkodot olly nagy hitőtleniség.

Mikoron fel kélnec vala ő ágyokból,
Valamelly állatot, hogy ki iőt hazából,
Eleuennec látot lenni ő magából,
Aft hitta Istennec gorombaságából.

Egy kiczin fikráczka meg is bennec vala;
Hogy ha Kigyót, Bekát nem láthatot volna,
Vagy Barmot és Vadot nem láthatot volna,
Az napon az Napot czac imátta volna.

Mind ez dolgot azért ha nem értic vala,
De iouendő vdot mind ez mutat vala,
Bűnűnc, kiczin hitűnc kis fikráya vala,
Kire Magyarokat Isten hosta vala.

Vala illy főkás is még akkor közöttűc,
Mint az AEgyptusban melly Istent feltenec,
Maczkát legh fellyebben azoc tiszteltenec,
Magyaroc is inkább ennec engettenec.

B 2

Soc

Soc. ſántalan dolog volna nevezetbe,
Magyaroc mint vóltac ez fele életbe,
De nagy hála adàs Wrnac ez vődöbe,
Hogy nem hagyot minket veſnűnc el ezekbe.
Az átkozot földről Magyarokat hoſta,
Aldomás földire őket ſallította,
Az áldásból valo fiac mellé atta,
Iaphet fiainac értelmére hoſta.

Im látom be telic az Iſten mondása,
Fiakat nem veſti Attya gonofſága,
Noha az Nouenac ilyen nagy átokya,
Tellyes az nemzeten külfőképpen foga,
Ezekre találunc meg töb beſelléſt is,
Az Attyaknac átkoc mint fog Fiokon is,
És mennyiben árczon immár érttyűc aſt is,
De az töb íráſra hálaſtom már eſt is.

Czac eſt rőuideden akarám mondani,
Mikor az írásban igr ſoktác ſollani,
Az Attya bűneyért heted izik verni,
Iſten az Fiakat meg ſokta büntetni.

Érczed, Nem lélekben őket mind meg őlni,
De czac külfőképpen azért oſtorozni,
Mert az Iſten Embert lélekben meg őlni,
Tulaydon vėtkeért ſokta el v. ſteni.

Kőuetkezc az maſodic réſe az Fortunatufrol.

Pars

Pars II.

Ad rem progrediar?

EMlékezem immár az Olaſ nemzetről,
Azoc közöt valo feyedelemſégről,
Minémű ſokásban vólt igr ertec erről,
Czaſarſág, Nemeffég hogy vólt ſóloc erről.
Vgyan ezen nemből Fortunatuſt lenni,
Velem ő ſűleit ezekből támadni,
Vagy Attyát Czaſárhoz ſolgallatra iőni,
De à ſokás ſerént rólla igr gondolni.

Hogy Olaſ nemzetből ő ſűleie volna,
Kiért à Czaſarnál ő kedues lőt volna,
De Német írásból igr erttetem volna,
Iő vitéſſégeért czac kedues volt volna.

Fortune Attyánac nemzete ki volna,
Eſt még ez írásból nem erttetem volna,
De gyakran világban eſt igr láttam volna,
Iőueuény ſolgából iő Vitéz lőt volna.

Kic ſolgallattyockal Iofágot lektenec,
Czaſárt, Királyt, Wrat ha ők kereltenecc,
Fortunatus Attyát vėllem iőueuėnnec,
Az Olaſ orſágban czac meg telepítnecc.

Mikor ez nemzetſég ſáporodni kezde,
Az Napnyugot felől őrkſéget ſerze,
Falut, Váraſt, házat ępiteni kezde,
Egy fő helt magoknac az nemzet rendelė.

B 3

Melly

Melly helt neveznec ők Bizantziának,
Nagy erős kőveckel meg raktac magoknak,
Kiben lako helye lenne Czaſároknac,
És ott helye lenne nagy bölcz tudománnac.

It ſem egyenlők nec látom Doctorokat,
Kic nem mind egy aránt attac íráfokat,
Bizantzium felől ketes mondáfoknac,
Im illyen dologban látom mind azokat.

Mert Constantzinapolt némellyec közzüllőc,
Az Bizantziumnac mongyác ő közzüllőc,
Nekic Romat pedig hiyác ő közzüllőc,
Mint Czaſári könyben ſólnac ő közzüllőc.

Mögyác nagy tartománt ők foglaltac volna
Miért hogy többiknél ez bölczeb nép volna,
Minden felé határt meſſze vittéc volna,
Kiért haborufág ebből támat volna.

Nem vala még köſtőc olly feyedelemſég,
Hogy kihez halgatná főkeppen az kőſſég,
De czac Conſulokhoz tart vala ſegénſég,
Latác hogy ſoc felől volna az ellenſég.

Kőſtőc el rendeléc hogy egy feyedelmet,
El válaſtanánac ki a ſegényleget,
Meg óltalmaznáya foglalt öröklégnec,
El táuoztatnáya rólloc az inſéget.

Mongyác Bizantzius en nec neue volna,
Ki az Váraſt rakni indította volna,

Kiért

Kiért feyedelme ötet töttéc volna,
És kire ellenſég váraſt vitta volna.

Vagyon azért egyeb ſoc Hiftoriákban,
Hogy elő Czaſarlág volt Bizantziában,
Constantinus Czaſar elő az Várasban,
Kit rontottac volna ő birodalmában.

De moſt minderről is nem ſokat írhatoc,
Az Hiftoriákra ezből is háláſtoc,
Holot is ezekről többet tanolhattoc,
Ha nem reſtellitec aſt meg oluáſnátoc.

Ezek nec vtánna hogy az Bizantzium,
El rontatot vala Czaſar Constantium,
Romulusnac kele rólla birodalom,
Az Váras ő rólla Románac mint hallom.

Neueztetet vala, hogy aſt meg épité,
Nagy munkáual lenne, Romulus nem nézé,
Aſt meg épitem magában végezé,
Rólla Bölczec íryác hogy mind ő eſt kezdé.

Ez ígér azértlan hogy ha meg fordítod,
Deac nyelwnec bizony eſt tudom találod,
Mellyet Magyar nyelwen ſerelemnec mondod,
Ki mindeniket győz Im aſt nyiluan látod.

Ez hogy feye volna tellyes ez Világnac,
Nem czac ſeretetért neueſte aſt annac,
De hogy ſoc bölczefég ott lenne mondotnác,
Iò hirért és neuért Romulus Czaſárnac.

Kincc

Kinec nevezeti még is Várason tart,
Mert az Pogánokra az mi vduósség tart,
Ierusalem után mind ezből ki árrat,
Noha az vakfágban ő még is meg marat.

Wr búletet előt vólt ennek kezdése,
Nagy soc Czašároktól volt már építése,
Mig ez Világ lében addig áll berzése,
De hogy el végezic meg lád lész vesése.

Akar mellyic légyen a soc Czašár közzül,
Wr búletet előt hísem vólt az kozzül,
Egy Czašár kinec vólt iò vitezzi közzül,
Egy vitez solgáya töb vitezec közzül.

Ennek solgallattyát az Czašár bereti,
Iò solgallattyát is neki nem feleyti,
Eggyiknek többi köst főnecc sentelteti,
Hogy őt iól solgálta sokaknac hirdeti.

Ióllehet nem vala még ez az nemesség,
Az minémút köuet ez Magyar nemzetiség,
Hanem czac az nép köst vólt feyedelemség,
Az oštót mindennec kinec mint volt búkség.

Senkinec nem attac az vdőben Várat,
És nem nagyságoltac azoc Záslós wrat,
Várat tartományban attac azért házat,
Kiből háza népét és táplalta magát.

Hogy senki Czašárnac vetnie semérme,
Rohannás, támadás sohonnat ellene,

Allatta

Allatta valóktól senkitől ne lenne,
De czac pénzel Czašár azoknac fizetne.

Mint ez Most is sokás az Töróc nemzetnél
Többet nem Wralnac egy feyedelemnél,
Ioságot nem mondnac lennie senkinél,
Kin bírtoka vólna Czašári semellynél.

Végre hogy soc romlás kezdé raytoc lenni,
Az három nemzetiség egymásra budulni,
Feyedelemségért ok egymásra vini,
És el saporoduán lako helt keresni.

Kénberiteténec ezből feyedelmec,
Ioságot oštani a segény legénec,
Kic vérrel solgáltac az feyedelmeknec,
Sokan segénységből nagy Wrockà lónecc.

Neha iò keduekből nagy soc feyedelmec,
Ioságot, öröket adot vitezeknek,
Mint sokása ez vólt az Magyar nemzetnec,
Hogy inkább engertec ez fele berzésnec,

Az Czašár is azért illy iò solgayánac,
Holot helye vala eggyic lakassánac,
Az Várasban adà lako helt ő annac,
Holot Maioršágot tartanà magánac,

Házasságra méltó sentelt vitez vala,
Czašár vduarából Leánt hozot vala,
Iò solgallattyából igen kazdag vala,
De gyermekec nekic hogy nem lehet vala.

C

Nagy

Nagy s'oc könyörgéssel az Mennyeekre ohaít
Iarthában, költében olly gyakorta suhait,
Térdét búntelennül az Istennec ő hayt,
Kin búue és lelke mind búntelenöl fait.

Hogy az ő élete illyen hasznatlan vólt,
Kiért házasságra magát is fogta vólt,
Mellyért s'oc marhákat életében gyútót vólt,
Annac örömében neki nem iutot vólt,

El végre az Isten őtet meg halgatà,
S'inten venségében neki meg mutatà,
Hogy könyörgésében őtet meg halgatà
Az mit ő tölle kéuánt neki meg atta.

Az v'dő be teluén lon fia magzattya,
Kinec olly erőssen örül Attya s' Anya,
Marháual bőúséggel tudgya el tarthattya,
Kinec neuezteffe gyermeket gondollya.

Mert hogy az vitéznec lon első búlotti,
Fortunenac hiva hogy igen szereti,
Ez neuet nem tudom ha czac maga leltè,
Vagy vgyan eleb is ez neuet értetè.

Mert ez neuet sohól eleb nem hallottam,
S. Pál írásában Corintusban láttam,
Tizen hatod réssben az első könyvében,
De másut ez neuet sohól nem találtam.

Nagy iò Inaskorban Fortunatus vala,
De Attya őneki meg segényült vala,

Kiért

Kiért nagy bánatban az vén ember vala,
Ezen Fortunatus tudakozic vala.

Az mi dolog vólna hogy edes búlei,
Igen ritkán búlnánac vgy mond őneki,
Az Annyát fertattya hogy tölle ki venné,
Miért Attya őtet nem gyakran néznéye.

Netalám aít bannya hogy én búlettettem,
És tölle eddiglen hogy fel neuettettem,
Auagy mig Anyámnac mēhében nem vesstem,
Miért buslakodic soha nem érthetem.

Nagy lép besédeckel Annya kezde búlni,
Ne akaryad fiam ingyen is gondolni,
Aít pedig magadban már vgyan el hinni,
Hogy Attyád az dolgon illy képpen busúlni.

De ennec illy oka bár fiam el hidgyed,
És ez kiket mondoc iól esedbe vegyed,
Hitlágos dolognac fiam te ne vellyed,
Magadat ez dolgon felettéb se törried.

Mert az te búleden az nagy keserűség,
Látod hogy mi raytunc vagyon à segénység,
És mi raytunc vagyan fiam mind az venség,
El táuozot tóllunc már mind à segitőség.

Mikoron még teged nem búltelec vala,
Nekűnc nagy s'oc marhanc és örökőnc vala,
Sokac azkor tóllunc mindent kērnec vala,
De miólta Isten az Világra attas

C 2

Az

Az orától fogva mind ez ideiglen,
Az segénység raytunc vagyon olly büntelen,
Attyád mint el tarczon gondollya vezteglen,
Hogy bűnűt nem nyuytja ez oka büntelen.

Ast gondolom vala fiam en az előt,
Mig soc marhanc vala nekűnc házunc előt,
Hogy ha meg halandunc eggyic másinc előt,
Az kinec maradgyon még magzatunc nem lőt.

Nem hogy meg bántanám ezzel Istenemet,
És hogy nem keuannám fiam csetedet,
Mert mindenec felet beretec tégedet,
De az te csetedben láttam segénységet.

Nem tudom mint cset ha mi meg halandóc,
Kiuáltképpen mostan hogy ha ki mulandonc,
Nem tudom csetűnkben téged kinec hadgyunc,
Mert olly nagy kissebség fiam vagyon raytunc.

Az kuldulást Attyád fiam hogy nem fokta,
Illy nagy segénységben melly hirtelen iutà,
Emberc közöt is segyenli lakostà,
Magát illyen igen mostan így el hatra.

Nekűnc hirűnc neuűnc volt ennec előtte,
De az emberféget mostan előt vőtte,
Az segénység bennűnc gyalázuán meg őlte,
Azért iob halálunc hogy nem földön csete.

Mind ezeket hallà Fortunatus ackor,
Édes Anya bűnűt el halgatà ackor,

De

De ismet Attyához el indula egykor,
Attyánac kőbőne mint iő fiu ackor.

Fianac befűdēt hogy hallotta vala,
Ollyan ckesűséggel neki kőbűnt vala,
Sűűében az Attya keseredet vala,
De azért fianac nem ielenti vala,

Olly nagy beretettel ackor neki bűllà,
Miért csetel és nappal czac gondol ő rőlla,
Miként el tarthatnà bűűen forog vala,
Az régi iő neki csetebe iut vala.

Illy bűual kőbőne lffiu be Attyánac,
Isten kőnyebicze terhēt bánatodnac,
En berelmes Attyám mit tēsi kárt magadnac,
Miért attad magad illyen nagy bánatnac.

Netalám ast bānod hogy előttōd vagyoc,
És házadnál nekēd mostan bűllet iāroc,
Auagy hogy kenyeret en tōlletec vāroc,
Sertelen bānkodást kegyelmedtől látoc.

Fia busulasát segény Attya látà,
Nagy édes befűddel Attya is bűbratà,
Hogy az nem vgy vólna mint ő el gondolta,
De ez oka vólna mint Anya meg monta.

Igen cset lffiu Fortunatus vala,
Illyen befűdeckel ő Attyánac bűllà,
Semmit ne bānkodgyēc, őtet keri vala,
Ha marhād el vűset Menyben Isten vólna.

C3

Ki

Ki meg vigasztalná téged én általam,
Mert nagy kegyessége látom vagyon nállam,
És czac benne vagyon nekem bizodalmom,
Iőuendőbe lében ő tölle iutalmom.

Azért kérlec azon mind édes Attyámat,
Nékem meg boczássad illyen bollašomat,
Főkeppen most nekem ezzel bántášomat,
Nekem meg engedgyed már keuanšagomat.

Ha léš akaratom, tölled én el megyec,
Valahun magamnac egy Wrat keresec,
Kitől én magamnac iutalmat vehessc,
Iőuendőbe nektec segitő lehessc.

Ešt haluán az Attya rólla gondolkodéc,
Hogy ha elerešše azon elmekodéc,
De érté hogy fia tölle vgyekezéc,
Nem lön mit tennie šabadlág adatéc.

Budošni indula idegen oršágra,
Mert nagy gongya vala immár neki arra,
Mint gondot višelné Attyára s Annyára,
Ištennec könyörög találna iő Wrra.

Mikor immár šokat šéllel iárt, kőlt volna,
Africa földiből Európát meg látnà,
Ešaknac felőlle hogy hallotta vólna,
Egy Király lakoznéc ki nagy iámbor vólna.

Gondola magában hogy óda ferkeznéc,
Mint ott be álhatnà azon vgyekezéc,

Miné

Minémű emberhöz előšer šerzōdnéc,
Hogy ő šolgallattya heyába ne ešnéc.

Ottan meg ielentem én akaratomat,
Hogy ez végre en is el hattam Attyámat,
Iő Wrat keresnéc ki šolgallatomat,
Kéuánnà en töllem hogy fűczem az házat.

Ezen közben iutà az el gondolt helyre,
És czac gondolkōdic gy akorta ő erre,
Vigye šerenczéye hún lenne iob helyre,
Wr Išten akara akadà iő helyre.

Vala az vđőben ot valo Királynac,
Egy fő Komornyika kit tart tanaczánac,
Ki Tār hazáual bir ackoron Királynac,
Fortunatus ešc šolgallatra annac.

Sép ieles tišti lön ott ešő dolgában,
Az Kementze fűtés hága ő nyakában,
Agárokkal bauval vala ő gondgyában,
De hogy gyorsan forog vala hūuatalban.

Meg išmere ottan Király Komornikya,
Ha másra fognà is tudnà šolgálnia,
Az Išfiut hazában fogà iártatnia,
Es mindenre kezde őtet oktatnia.

Látà nagy hűšégét és iő šolgallattyát,
Hogy minden dolgában iől forgattya magát,
Az Išfiura bizà Komornic ő dolgát,
És kezében adà tellyes birodalmát.

Es

És ennec vtánna Tárházát Királynac,
Valami birtoka vala Komorniknac,
Fortunatus tőue örúznie annac,
Mert igen örül vala bŉlgállattyánac.

Sőt még az Király is gyakorta őt latuán,
Olly nagy bŉrettel rólla tudakozuán,
Hól kapta az Iffiat, Illy hiuen bŉlgáluán,
Budosni találta Királynac így bŉluán.

Az fő Nép közöt is bŉrettben lenni,
Mindeniknec akar örömet bŉlgálni,
Tellyes mindeneckel magát ismereteni,
Soc baráttya kezde ő neki lenni.

Lón ez azonközbe Komornic meg halá,
Kit iól lehet Király magában bánt vala,
De nagy eŉességbe Fortunatus vala,
Kiért őtet Király vgy bŉreti vala.

Az mi méltosága Komorniknac vala,
Nem nézé az Király hogy ő Iffiu vólna,
Mert nagy okossága és elmeye vala,
Komornic és tanáczt Fortune lőt vala.

Végre mindeniket meg haladot vala,
Király vtán mindent ő tehető vala,
De abban is magát el nem hitte vala,
Hasonlo Iffia ckal barátkozic vala.

Noha mindeniknec ő paranczol vala,
De az örög népet meg bŉczúli vala,

Minden

Minden érdem bŉrēt bŉséddele fed vala,
Az ki mit érdemlet czac azban iár vala.

Olly meg hit embere vala az Királynac,
Semmi valabŉa nincz vgy tudgyad azoknac,
Miglen Fortunatus nem ád vállast annac,
De eŉt Fortunatus nem tarttya magánac.

Ismereti vala neki Isten felől,
Nem feleytkezic el à bŉgényec felől,
Mert tudgya hogy Isten őtet bŉgénységbŉl,
Azért emelte fel az tŉb népec közzül.

Hogy gyakorta legyen segítség azoknac,
Az kic bŉkségekben Királyra futnánac,
Hogy melletc bŉl na gyakorta Királynac,
Meg bŉrzőye vala Fortunatus annac.

Iosephnec példayát ide bé hozhatnám,
De czac bŉsédemet most ezzel nyutanám,
Erről emlekezni sokakat gondolnám,
Fortunatus azért ezzel nem tŉldoznám.

De nagy czuda dolog legyen Emberekben,
Melly nagy sokan vadnac illyen irígységben,
Fŉképpen kic vadnac az Vduari rendben,
Az mint eŉet vala Fortunatus ezben.

Ha lattyác masiknac kiczin elŉmentét,
És valakin lattyác Wraknac bŉrelmét,
Auagy ahoz valo keués segítségét,
Igyekez nec azon mint vesŉllec eŉet.

D

Ebből

Ebből ki ne hadgyúe bár Deac rendet is,
Kiket en iól tudoc hogy est mieltec is,
Olly nagy irigységben vadnac hidgyed ő is,
Ha ki kapeloue kiczin ő benne is.

Ielesen mikoron Communitert adnac,
Azon olly erőssen begényec oštoznac,
Kinec mit adgyanac Seniorral bólnac,
Az Pontert el visic kire ošton isnac.

Más renden is vadnac Deac neuezetben,
Kic magokat fogtac soc fele életben,
Procator, S'ek deac, Harmintzados izben,
Vice Cancellusoc mind forgódnac ezben.

Nem tudom Barátoc ezben mint vóltanac,
De hallom hogy ő is azért mordúltanac,
Mikor nem egy ošlás vólt compraionac,
Hisem tudgyac azoc ki confrater annac.

A begény Papokat en mostan nem bántom
De az Deakocból lóttec est iól tudom,
Nemellyec közöttoc jámbor est is vallom,
De soknál Michhöffel ez Német bõ hallom.

Támattanac vala Király vduarában,
Irigy társaság nagy álnaklágokban,
Kic irigylic vala illy nagy hatalomban,
Fortunatus vólna ollyan méltoságban.

Kezdénec azértlan magokban igy bólni,
Im nem régen vala kementzét fúteni,

Király

Király ebeivel bokat vala bänni,
Az Komornyic házát czac meg sóprógetni.

És mi kic regúlta az Királynál vóltunc,
Nagy soc nyauallyákat mellette vallottunc,
Im ez mostan iótnec feyenként bõlgálunc,
Ninczen az Királynál ollyan foganatunc.

Nem itilec lenni Istennec dolgánac,
És ő est sem velic soknál egy bõlgánac,
Iob ő bõlgallattya masnál ő Wránac,
Hogy nem mint a Soknac kic ahoz né tudnac.

Kinec kinec Isten ám mind rendet adot,
Az előmenésben ő adot czac módot,
Egy nec töb értelmet az masiknál adot,
Ő az kiket akart porból fel támasztot.

Nem kellene azért hát semmit zugodni,
Kit Isten fel emelt arra irigykedni,
Anagy ió, vagy gonos azzal nem gondolni,
Mert Istentől vagyon mind a soc ió neki.

Vala Iffiac közzül egy baráttya neki,
Kinec ő hit vala vgy mint rokon neki,
Az többik nec bõlâ hogy ő est miueli,
Hogy ha meg fizetic onnat el iyešti.

Est haluán társai igen örülénec,
Ha est miuelheti neki fizetné nec,
Kic ő báz forintot mingyárt igirénec,
Czac mennyen végére az ő beszedénec.

Nagy

Nagy hamar gongyalón az Iffiu nac erre,
És Fortunatusnac hazában be ménè,
Nagy bánatos búval ő neki kőbőnè,
Monda Fortunatus mit változnéc sinè.

Olly foházkodással ő neki búl vala,
Hogy inkább nagyubban iyesztheti vala,
Nem mérem mondani mi az dolog vólna,
Mert neked károdra jól tudom hogy vólna.

Illy nagy álnoklágot czac ingyen sem vèlè,
Miuel hogy az Iffiat jó tarsánac vèlè,
Az mi dolog vólna belőle ki vőuè,
Vgy mint titoc dolgot az Iffiu beşellè.

Vala ez még elötte az Ebédkornac,
Monda az, az Iffiu búloc mint Wramnac,
Kit engem vgy tartaz mint Attyád fiánac,
En is vgy búlgatóc mint illic Wramnac.

Nem tudom ha érted mint az dolog vagy ő
És mostan az Király múnéműbót búllyon,
Múnéműbándéckal kegyelmedhöz vagyon,
Kit nem akar Király hogy foc ember hallyon.

Ezt láttuoc feyenként tegedet az Király,
Serette és kéuánnya hogy ő képében ály,
És hogy mind kórosként őnekic búlgály,
Te érted könyörög sokaig meg ne haly.

Ninczen már kiüölled kit vgyan seretne,
És az ő dolgában valakit meg hinne,

Kincc

Kincc ő kezébe mindent ereştene,
Kegyelmeşségéuel hogy kihez így lenne.

Iol látod hogy vagyon neki egy Leánya,
És ő neki ninczen sohól czac egy fia,
Az Leánnac sinczen ideye meg annya,
Gonduifelésnélkül őtet hagyhatnáya.

Király azt gondolta azért őmagában,
Hogy senkit nem tudna tellyes vduarában,
Ki tudnáya Leánt oktatni magában,
Hanem czac tegedet ki vagy igazságban.

Né fél vgy mód attól hogy tanicz gonóbra,
De azban viselne mi vólna iauára,
És illy módot azban Király gondolt arra,
Kit nem tudoc végre ha leşen hasznodra.

Am meg paranczola Mester doctórokat,
Hogy hamar hozzanac tudós Barbellyokat.
Kickel el vètessè ferfúságodat,
Hogy inkább meg tarthasd tölle remagadat.

Ha hólta lenne is az vtán Királynac,
És ha serenczeye lenne az Leánnac,
Mind hóltság búlgálnál Király magzattyánac,
Ezben gyorsasággal hidgyed maidel iónec.

Las im illy fő ember mely igen czalatic,
Még czac semmit erről ő nem gondolkodic,
Czac hirtelenséggel ott el álmezkodic,
Mert hogy vala kedues ő sem kételkedic.

D 3

Meg

Meg regzöt elmeye még binte nem vala,
Mert az Iffiuság is még ő nálla vala,
Baráttya beűedet nem kostolta vala,
Kinec felelmében ackoron hit vala.

Illy mondása vagyon az bölcz Ciceronac,
Kit könywében be irt az Officiumnac,
Inkáb fellyed vgymond te iò barátodnac,
S'auát, Ellenségnél kit tartanál annac.

Még czac aűt sem várà hogy ebéd késűlne,
Vagy az Király neki valamit izenne,
Kiből ő dolgában bizonyosb lehetne,
Auagy czac kölczéget őmagához venne.

Nem sokat beűelle ám el ki ment vala,
Mint mulatfag képpen kapun ki ment vala,
Egy pénzt is magához ackor nem vòt vala,
Mert az beűed mia el iyedet vala.

Ez dolgot senkinec ő meg nem ielente,
Czac egy űolgayát is vèle el nem viue,
De hogy ki mehetne kapun addig hiue,
Magát egy nagy hegyre Fortunatus viue.

Nem iuta eűében à űép Sententia,
Salamon könyuéből holot ő aűt mongya,
Ecclesiasticus könyuében aűt írja,
Minden rendbelinec eleiben adgya.

Ha te elni akarű sokaig Világon,
Fiad, Feleűged raytad ne iargallyon,

Bará

Barátod hűűege nállod ilyen állyon,
Hogy végre tegedet meg ne nyomoriczon.

Soc űép beűedec im nár az Fortuneról,
Ezec vtán lűűnec az ő dolgairól,
Kiket be irtanac Nemetec már arról,
Hogy mint viűelt gondolt Fortune magáról.
Ezben az Királnac mikor hir lòt vòlna,
Hogy az Fortunatus vgyan el ment vòlna,
Czac hirre sem tòtte ő nem illette vòlna,
De mint eűet dolga az Király nem tutta.

Más hogy Iűten dolga hogy ez dolog vala,
Mert czac Iűten tutta hogy ő mire vala,
Iòuendòbe lenne Orűágnac űolgáló,
Az űegény Attyánac még lenne táplóya.

Iűfiac is eűt ertuén igen őrűlűnec,
Hogy ok már Királlynál nagy keduen lennűnec,
Ès az Király vtán nagy Wrac lennűnec,
Az ki el iyeűtűe annac fizetűnec.

Fortunatus iűmet budosnia eűűc,
Az hegy teteyère mikoron ertűűűc,
Ackor Fortunatus igen meg eűűűűc,
Egy vad Kòrtwélyfára ám ott találkoűűűc.

Egy tòrt őmagáual meg is ki vit vala,
Ki ackor óldalán az Kòrtwély fán vala,
Azonban egy Medue oda talált vala,
Kitől Fortunatus meg iyedet vala.

Nagy

Nagy foházkodással kezdé így bállani,
Imè én Istenem hún kezdéc meg halni,
Akar az Királynál vagy it kellyen vesni,
Meg is iob lőt volna ott nekem ki múlni.

Ezenközbe Medue kezdé rea kapni,
Fortunatusnac is ott nem lön mit tenni,
Az vndoc Meduéuel kezdé tusakodni,
Igye olly iól eséc az Meduét meg ölni.

Fortunatus akkor nem sokat mulatà,
Az Körtwélyfa alól onnat el ki futà,
Az vton hogy menne táuoly földön látà,
Egy Oroslán ő bayát rayta fel tartya.

Latuán ő sebességgel hogy rayta iőne,
Előtte már annac hogy el nem mehetne,
Vagy meg vinà vele, vagy vgyan ott vesne,
Nagy felelem miat változéc à sine.

Ha vissza térec is engem ott meg ölnec,
Ast mongya Fortune bók is el veszenec,
De sokkal iob nekem mostan adnom ennec,
Halálra feyemet hogy nem vissza mennyec.

Nem sokat mulatà Oroslán érkezéc,
Az Fortunatus is küzdéshöz berzódéc,
Ott erős Oroslán tölle meg öletéc,
Kin Fortunatusnac nagy öröm adatéc.

Gondollya nyauallyás hogy meg menekedet,
Hogy két ellenséget immáron meg győzöt,

De

De még egy ellenség kit ingyen sem veltet,
Nem messze vtában ő rayta érkezéc.

Mikor nagy futástól még meg né bűnt vól
Idegen orfágra igyekezet vólna, (na,
Egy Sárkánt vtában is met talált vala,
Kiról Fortunatus akkor így bált vólna.

Imè en Istenem melly nyauallyás vóltam,
Hogy illy vndoc Vadac közükben adattam,
Noha kettőt benne en immár meg bírtam,
De selec már eztől torkában adattam.

Né tudom halál kőst mellyic iob lőt volna,
Ha bógált Wramtól meg ölettem vólna,
Ki róllam ast monta meg öletet vólna,
Ha kéuan sagánac nem engettem vólna.

Az vagy itt en mostan essem ez torkába,
Ki testemben vagyoc olly nagy fáratfágba,
De ninczen mit tennem vagyoc en vtomba,
Meg kel vele vnom mostan en vtomba.

Harmad ellenségét Fortunatus ölé,
Mindeniknec nyelwét bayából ki belé,
Igen kezdé menni az vton egy felé,
Azonközbe iutà ő egy bokor mellé.

Vereytezic vala az nagy foc futásba,
El is fárat vala már az nagy vivásba,
Ott egy Kútra ere melly nagy bép folyásba,
Lön ott Fortunatus nagy hála adásba.

E

Az

Az kúrnál le vőle és ott meg nyugouéc,
Mert hogy somyu vala az vízben is iuéc,
Hogy meg húcsédgyéc folyásból meg mosdéc
Azonba egy szózat ő tőlle hallatéc.

Kitől Fortunatus igen meg iyede,
Mert tőlle azt kérde miért iöttél ide,
Hirtelenségébe így esék bebede,
Sohonnan nem volna neki segede.

De hogy Fortunatus talpára fel állà,
Ide s tőua bellet azt szemleli vala,
Az szózat hogy kitől neki lőt volna,
Egy Leánzo semély eleiben állà.

Személyel az Leány artzúl olly szép vala,
Homlokán arany hay le fűgdegel vala,
Hától féye neki igen kopás vala,
Tekintetre vndoc és fidalmas vala.

Kérde tőlle neuét az Leány ki volna,
Fortunatus neuem, Leánnac így bolla,
Ha Fortunatus vagy Leány is így bolla,
En Fortuna vagyoc, ha mi dolgod volna.

Nagy kemény bebeddel Fortuna ből vala,
Fortunatus neki semében néz vala,
De Leántól akkor ő igen fél vala,
Mert az is ellenség meg is veli vala.

Monda néz semembe lássad ha szép vagy oc,
Nállad vgyan mostan én miképpen alloc,

Fortu

Fortunatus bolla szép bint raytad látoc,
Kinél sebbet földön lennie nem valloc.

Sép arany furt hayat homlokodon lenni,
Kin eleget rayta nem győzőc czudálni,
Azonközbe Leány meg kezd fordúlni,
Feyénc más részt kezd meg mutatni.

Mód meg est is mostan tenéked mint latzic
Ha nézésre néked valamiben tetzic,
Fortune azt mongya kopásnac láttatíc,
Kin lelkem hogy látom ottan bomorodic.

Vala az Leánzo akkor a Szerencze,
Ki azon jár vala hogy mint meg segítse,
Fortunatus segént akkor meg segítse,
És ió reménységbe életéről cyczé.

Monda Fortunenac kery valamit töllem,
Mert czac azért mostan te elődbe iöttem,
Látod hogy vstököm elől olly szép nekem,
Ha meg nem ragadod hayam most ennékem.

El mulic ezzennel alkolmatos vdo,
Ki te hozzád volna im mostan illendő,
Embernec ő dolga olly hamar vesendő,
Ha akkor nem keres mikor vagyon vdo.

Vstokes Szerencze neki mongya vala,
Iárná el dolgában ha mi sava volna,
És kéréye tőlle mi búksége volna,
Mert maydan el mulic mi hasnodra volna.

E 2

Hirte

Hirtelen ségében nem tudá mit főlni,
Semmi hasznos dolgot magának ő kérni,
Igen ségény volna főual ielenteni,
Az Attyát sem tudom miuel el taplalni.

Látom nem tuez kérni Fortuna ást mőgya
Mert még Iffiu vagy és igen goromba,
Noha olly felségnek laktál vduarába,
Egy Erőent Fortuna ott nekik adá.

Soha ást magától méfő ne hadnáya,
Fortunenac akkor az Fortuna mongya,
Kórosként nyakában Erőent hordoznáya,
Hogy mi haszna volna nekik meg monda.

Soha ezer arany ezből el ki nem fogy,
Ha tudod őrzni te nem költheted úgy,
De ha el vesztendet nem keresheted úgy,
Ki helyébe őstön mást keresnie tudgy.

Nem mindenkor találó elő vőstökemet,
De forduloc hozzád eggyűld kopás feyemet,
Az houa indultál Immár ott te menny el,
En is el távozom tőled már ezennel.

El muléc előlle ackoron Fortuna,
Fortunatus vigan az vtra indula,
Mikor bokroc közzé elő jutot volna,
Vgy mint egy álomból fel ébredet volna.

Kezde czudálkozni hogy mi rayta eset,
Mint álom úgy tetzéc az mit czelekezet,

Arról

Arról gondolkodni mit Leány beállat,
Gondola magában hogy czac eőe veset.

Kebeléből akkor az Erőent ki viue,
Mellyet mikor látá igen rút, gyűlé.
Bokorban nagy gyorsan magától el veté,
De az deréc vtat mikoron el éré.

Topankodic vala hogy mit miuel voltna,
Az egy hituán erőeny nem nagy terhe voltna,
Ismet ségénségre látá iutot voltna,
Az mig iob leherne az is főkség voltna.

Mert bátor az ember igen erőslégyen,
De czac kazdagfágból ségényléget éryen,
Vagy olly kisseblégében hogy valaki essen,
Az ségénség miat még bolondá léssen,

Vissza meg fordula az Erőent fel vőue,
Kebelébe ismet Fortunatus tőue,
Némelykor az vton ismet elő vőue,
Rút vala az Erőeny, meg sem igen hiue.

De mikor fel nyita és meg látta vala,
Soc arany forintal Erőeny rakua vala,
Ottan meg ismere hogy az igaz voltna.
Valamit Fortuna neki mondor voltna.

Nemikor be iutá akkor egy Várasba,
Soc pénz vala immár neki társollyába,
Akar vala lenni akkor ió lakásba,
Meg éhezet vala az nagy soc iarasba.

E 3

Kezde

Kezde kérdeznie hún a Szálás adó,
Holot ő lehetne etelle maradó,
És hogy mellyic volna iob vendég fogadó,
Hól bővebben főznec ott lenne maradó.

Am ott igazítac az fő szálás helyre,
Holot szállottanac Wrac az nagy hirre,
Minden fele népec tartottanac erre,
Ségény Fortunatus találkozác erre.

Iól lehet Ruhája rongyos vala neki,
Mert futásban soc gaz vonta vala neki,
De rakot Tarfollyá azért vala neki,
Ió etel és ital czac kel vala neki.

Szálláson kőőne ottan be ment vala,
De mikor az Gazda őt meg látta vala,
Monda hogy mas szállás rendi neki volna,
Czac fő népec hazát hogy tartanác sola.

Olly erőssen kéri Fortunatus az Gazdát.
Hogy enni adasson ne nézne rufagát,
Mert nem keresheti más szállásnac hazát,
Nem fogadgya Gazda Fortunatus bauát.

Nagy gyakorta mőgya hogy onnat el men-
Mert ki igazította, ő tőlle ne keryen, (nyen,
Monda Fortunatus hogy nem kéri ingyen,
Az árrát meg adgya neki azon helyen.

El vntatta vala Gazdát a soc főval,
Monda hogy el vinnéc egyéc a szolgáckal,

Ha

Ha lében tarczác iól őtet maradéckal,
Az vrán kéféryéc el ki hasábfackal.

Mikor Fortunatus nagy iól lakozneyéc,
Gazda szolgaitól gyakran kínáltatnéc,
Azonban Kuldúsoc hogy ott beállenéc,
Istennec neuében Alamusnat kerynec.

El hagyá etelét nyula az Erőénybe,
Az aranyba ki vőn mi fere kezébe,
Nyutá az Kuldúsnac adá súvegében,
Azoc nagy szép főval lőnec kőőnésben.

Bátorlaga vala immár Fortunenac,
Látá az egyikét ackoron Kuldúsnac
Ió terméttel volna miért kuldúlnánac,
Tőlle meg keryezé hogy mi oka annac.

Szükölkedic vala egy ió szolga nélkül,
El gondolta vala nem lehet annálkül,
Mert nem akar lenni már szolgálat nélkül,
Ki végre vihetné azt ő maga nélkül.

Neuét is meg keryé tőlle hogy ki volna,
Felele: Peter nec őt neustéc volna,
Az szolgálo renden ő is lakot volna,
De sokszor iofágát el vesztette volna.

Ezen Fortunatus sokat gondolkodéc,
Hogy ha keryhetnéye vele meg szerződénec,
Őtet meg várnia keryé mig enneyéc,
Veled egy keueset én az vrán főlnéc.

Mert

Mert gondolta vala hogy az tud valamit,
Hogy már vesztet volna olly gyakorta annyit,
Soc hadban befelle vala akkor letér,
Gondollya Peterre ő bizhattya feyér.

Mondánac Kuldúsoc hogy ot kin varnayác,
Aft fémlelic vala felette à folgác,
Soc arany ő nálla, véléc olly nagy Wrnac,
Aft hamar ielentéc folgác ő Wroknac.

Nem hiheti vala Wroc el be méne,
Fortuneual akkor hogy ő fémbe lenne,
Ha az Gazdaságtól neki meg fizetne,
Ackoron vzeffe Hazbaól nem lenne.

Látà Fortunatus az Gazda le vle,
Ott nem sokat akkor Gazdaua befelle,
Soc aranyat akkor Fortunatus tön le,
Gazdánac kőőne hogy iót töt ő vele.

Fel főkécz az Gazda hogy látà kölczégét,
Hamar talpon álua le véue süvegét,
Fortunenac keri vala ő kegyelmét,
Nem tutta ki légyen boczássa meg vetkét.

Hísem rayta teléc Ouidius fíaua,
Amorum könyvébe vagyon ez meg írua,
Annac az leuél nec másodikba mondua,
Igen fép befédde ott előkbe adua.

Meg engedtel hidgyed embert az ayándéc,
Isten is bereti ki neki áldoznéc,

Iupiter

Iupiter is erről hogy ayándékoztatnéc,
Még bolond is vigad hogy neki adatnéc.

O melly gyorsá tében az adakozo kéz,
Czac adhas ember nec hidgyed mindenre kés,
Az data manussal magadnac soc iót téf,
Eft mindenűt látod valahoua te néf.

Wram ha paranczols kés vagyoc folgálnő,
Még en házamat is tölled nem tagadom,
Mert te fő ember vagy aft en egy iól látom,
De hogy egyedül vagy eft igen czudálom.

Monda Fortunatus semmit vétet volna,
Ki még eddig neki ellen eset volna,
Czac hogy egy keuessé állást neki adnà,
Mig folgát gyűthetne addig ott maradnà.

Örömet az Gazda ott engedelmes lön,
Az Fortunatus is Peterrel főban lön,
Minden ió végezés ackoron kőőőc lön,
Mert olly fép odtatás Petertől ám ott lön.

Petert el boczátà hogy folgát gyűtenè,
Gazdánac meg hagyà hogy bőuen főzetnè,
Mint Nagylágos Wrnac ő vgyan késűlnè,
Mindenecket neki bőuön meg fizetnè.

Kés engedni Gazda paranczolatryánac,
Folgákkal egyemben igen forgódánac.
Peter is folgákat keres ő Wránac,
Nagy bőűféggel fizet kit találhat annac.

F

Vgyan

Vgyan ott czac hamar ő Solgákat lele,
Az etel is ottan hamar el késüle,
Fortune ruhákat igen hamar lele,
Mint Wrfi nagy gyorsan ő vgyan késüle.
Baráti kezdénec ő neki lennie,
Kickel az Ebédre akkor le vlnie,
És gazdag ebédét fokban ott ennie,
Soc iò solgaiual igen örülnie.

Mindenre nagy böuen Fortune költ vala,
Kit az egész kösség igen czudál vala,
Fortuna mondássa eszébe iút vala,
Erfént őmagáual igen örzi vala.

De mikor Fortune kezde sokafodni,
Az tiűteffégen is ő meg örögbedni,
Ezből bátorságot is magánac venni,
Iőuendő dolgokra nem kezde gondolni.

Mert kicűabadlágra nyauallyákból iútnac,
Azűabadlág vian olly nagy bátron vadnac,
Még ismet ők egyre soha nem gondolnac,
Hogy arra iússanac mint eleb vóltanac.

Óránként az Peter vgy forgódic vala,
Hogy iò Wra vólna igen örül vala,
Bisűaban elmeye örögbedic vala,
Iò tanitaiual Wrát czac illeti vala.

Imè à fegénfég az kit bolondà tön,
Fortuneual egyyút igen eseffé lön,

Kit

Kit végre Fortuna nagy feyedelmé tön,
Solgája böűféggel Fortunatusnac lön.
Mert hasűna iò vala az rút Erfényénec,
Hogy végre nem erti soha nagy kenczénec,
Sokat el őst vala benne fegényeknec,
Kiből vala neki hire iò neuénec.

Nem soc vűdő mulua hogy ott lakot vólna,
Tartományban fűellel meg hiresűlt vala,
Kimiletlen pénzét solgáknac ki adnà,
Peter nec meg hagyà fűöldöt kiáltatnà.

Mert hallotta vala már ez vűdő kűzbe,
Hogy egy Király vólna igen nagy örűmbe,
Wy Vduart hirdetet fűld kerékűfégebe,
Mindent be hiuatot ő az vendégűfégebe.

Iòllehet Fortunet hogy nem hiűttac vala,
Mert oda az fűldre még hire nem vala,
De látni ő tanulni kűuankozic vala,
Azért nagy soc népet Peter gyűűt vala.

Mikoron gondolnà meg ertűne solgáckal,
Mert nagy mezű vala már tellyes azockal,
És hogy be fűerhetne tanácsba Wrackal,
Sűepen fel kűűitű minden fűerűűamockal.

Czudálatos vala Fortune Serege,
Ember álmeűkodot minémű fűepűfége,
Sűem fűenyét el vűtte arany fűenyűűfége,
Semmiben nem vala neki fűűűűfége.

F 2

El

El indula ő is nagy roppant hadával,
Teueckel, Ősüerrel nagy foc louagockal,
Mikor az Országon ő ment volna által,
Czudallyác Fortunet hogy nagy kazdagfággal.

Ott el közelíti Király lako helyét,
Közel az Várashoz meg állitá népét,
Gondola Városban nem lehet feregét,
Hogy be takaricza minden ékeflégét.

Azért elői Petert ő be külte vala,
Ha állást vresen valahún találná,
Ha pedig mindenút el foglaltác volna,
Azért az Királynac Peter azról szólna.

Mikor Peter azért az Városba iutá,
Olly nagy sokaságot az Városban látá,
Állást vrest sohól ő nem találhatá,
Az Királyhoz méne mint Wra meg hatta.

Rólla emlekezéc hogy Wra ott volna,
Nem mébbe Várashoz hogy ki állot volna,
Kérdi Király tőle hogy Wra ki volna?
Peter is felele Fortunatus volna.

Monda Király akkor még est né hallottam,
Illy fő renden valót nem gyakorta láttam,
Ióllehet hogy állást immár el őstottam,
Magamnac egy házat Városban meg hattam.

Tudakozéc rayta ha oda be ferne,
Minden feregéuel hogy ha ott lehetne,

Közöl

Közölbenis hozzà mongya hogy lehetne,
Ismeretben volna vele semben lenne.

Szolgallattyát akkor az Peter aiánlã,
Wránac magánac mindenben mutatã,
Ióllehet Népe foc Peter monta vala,
De hogy kúuul hadnã őket be ne hoznã.

Semmire felféged pedig est ne vellye,
Idegen földről iót hadat itt visellye,
És hogy sombedségban ninczen neki helye,
Gondolt czalárdfágot Fortune miellye,

De hogy è sokása legyen vitezeknec,
Tanuság okáért foc földre mennyenec,
Vtánnoc valóknac ők is hogy legyenec,
Minden oktatással vtánnoc valóknac.

Ismeretsegeért másodszor iót volna,
Felféged hazához ő el indult volna,
Hogy illyen nagy Gyűlést mostan hallot volna,
Tudgya foc fő emberez Városba volna.

Király paranczola állást meg mutatnãc,
Peternek kólczait ő kezében adnãc,
Az kit akarnãnac czac aſt állitanãc,
Fortuneual egyyút ottben maraſtanãc,

Étel italt sokat Király ki hordatã,
Az Gazdãnac aſt is ott meg paranczolta,
Hogy ha valamikor annac leſen fotta,
Ismet máſt vigyenec miként ő meg hatta.

F 3

Peter

Peter el ki mène Wrához mezőben,
Látà ott Fortunet már el közelésben,
Meg beßellé neki mint iart kőuetfében,
Azért eset volna keueßfé keßésben.

Seregét Fortune egyßer s mind inditá,
Magát egy hegy megöl ott el ki mutatá,
Kit az Király akkor ablakról meg látá,
Váras melle Népét ismet le állitá.

Czudálkozik vala Király mind ezeken,
Hogy Fortune volna olyan nagy ekesen,
Honnat vőtte volna drága öltözeren,
Soc szép ruhát látà akkor mindeneken.

Látom Fortunatus hogy eßt meg tartotta,
Környüle állóknac az Király aßt mongya,
Az Páua farkáual hogy igen szép volna,
Solgai ruháyát mindenec meg atta.

Nem sokad magáual Várasban be mène,
Akara Királyal mingyárt sembe lenne,
Gondola azonban hozzà ez nem férne,
Peter is tanáczlà hogy állásra tène.

Mert idegen földről hogy te mostan iöttél,
Te nagy seregeddel küuül telepettél,
Kétleg te felőled állásra sem tértél,
Igen nagy lehetne, ha így czelekednél.

Az értés, hallás is nem tudom mint lenne,
Kiért ide iöttél ismeret hogy lenne,

Keués

Keués tanuságod így neked lehetne,
De hogy hiuataßsal iob tíftelet lenne.

Az Peter intését Fortune bereté,
Noha ő is eßes de eßt meg nem veté,
És ha solga tanácz de hasznos iól érté,
Kiért à Sállásra őtet elöl ereßté.

Példayát kőueté nagy Alexander nec,
Mert sokása vala az Feyedelem nec,
Nem néßre semellyét semmiben ember nec,
Tanaczát kéuánta hamar mindenek nec.

Pars III.

Agitur iam hic de Conuiuio, & Fortuna
dicti Fortunati.

V Igan kezde lakni álláson Fortune,
Kazdagßággal vala etec minden felé,

Nagy

Nagy foc fő Wrakat ackor iól vendéglé,
Mikoron löt volna az nap estue felé.

Szállásháról Wrac mind haza menénec,
Fortune ott voltán fokban örülénec,
Ha mikor szálláson ők is le fekőnec,
Egy ió Haynál felé bóla így Peternec.

Tudom czac hirért is engemet el hinac,
Ó lako hazához it valo Királynac,
Velem egyeledőnc ackoron ió Bornac,
Szándékom így vagyon hogy bóllýoc Királynac.

Ha ellene valo dolog ez nem volna,
Engem szálláshomon ió keduéből látna,
Czac egy Ebédemen velem is mulatná,
Tellyes mind Wrackal velem vigadozna.

Ne nézné azt Király hogy ióueuény volnéc,
Vagy hogy ismeretlen így nekie bólnéc,
Mert gonoszándékban semmiben nem volnéc,
De hogy Világ serte foc iót tanóihatnéc.

El végezéc azért ketten est Peterrel,
Hogy bőuen későlné ott minden etellel,
Ne gondolna semmit Peter nagy kölczéggel,
Ha Király nem ió is el az ő Népéuel.

De egész seregét ott valo wraknac.
Vendégtségbe hiyác bólgait Királynac,
Kiuel ió hirt ueuet vehetnéc magoknac,
Ismerettségében léssen mind azoknac.

Tudom

Tudom azoc ostan meg mógyác Királynac
Hogy nem rontassára iórttem Országánac,
Sem hogy aiándékot keuánnéc magamnac,
Mert foc iauát vórttem az Mennyei Wrac.

Nem keuánom azért semmi ayándéko c,
Czac legyenec velem ittegyen őmagoc,
Inkáb ayándékot én nekíec adoc,
Drága kazdagfágot nekic meg mutatoc.

Mikor azért szépen fel virradot vala,
Hazától az Király hozzá küldöt vala,
Ebédere őtet el hiuatta vala,
Királynac tanácsúl mert est attác vala.

Fortune Királynac szépen meg kőbőne,
Hogy örömeft megyen azt is meg izene,
És idegen voltát nekic nem nézne,
De méltóságából szálláshán meg lenne.

Ebéd el későluén, Király fő emberi,
Fortuneért mennec hogy az Király küldi,
Immár hozzá mennyen neki azt izeni,
Az mit főzöt volna vele azt meg esti.

Nagy kazdag ebéde az Királynac vala,
Oda minden Wrat el hiuatot vala,
Fortune Királyhoz mint illic ment vala,
Euénec, iuánac nagy iól laktac vala.

De meg bájosfaluán foc bórt indítánac,
El nemi vődökön vége lőn lakásnac,

G

Sál

Szállásokra ismet haza búlcuzának,
Fortune azértlan így állà Királynac.

Czac keues bebeddel kérem felségedet,
Ennekem meg boczásd minden vétetemet,
Ki ellened eset nehéz bebedemet,
És mind ezec felet vegyed kéresemet.

Ióllehet en magamat en méltónac erre,
Nem itilem lenni en kérelmésemre,
Felséged engedne illyen intésemre,
Tellyes Vduaroddal ionél ebédemre.

De ha kedues dolog léssen felségednél,
Mulatásg okaért egy keuesse lennél,
Nállam szálláson ion keduedből ennél,
Bátor ismet haza mingyarást el ionél.

Nem fokat halgatà Király ígérkezéc,
Fortune is ottan tölle el búlcuzéc,
Az szállásra azért mikoron be lépéc,
Peter is elötte gyorsan meg állapéc.

Kérdi Fortunatus ha késsen volnának,
Minden késületi az Lakodalomnac,
Monda Peter neki semmi hiba annac,
Minden késülettel kazdagon volnának.

Igen nagy erőssen kéri hogy forgodnéc,
Draga keppen lenne minden vgyekezéc,
Mint meg haladhatnà azon gondolkodéc,
Királynacebédét mint elől vehetnéc.

De

De mikor az vdo el érkezet volna,
Királynac ebédre ioni kellett volna,
Mint feyedelemért fépen küldöt volna,
Tellyes Vduaráual el hiuatta volna.

Szálláson ackoron kie be mennec vala,
Az nagy kazdaglágot czac czudallyác vala,
Ebédet kazdagon el fogatta vala,
Kit Király magában igen czudál vala.

Hogy illy kazdaglágac hól tehette berét,
Mert nem soc ideye hogy ott erti letét,
Nagy soc felé kezde forgatnia búuét,
Mint tenne ouéye Fortune fépségét.

Vigan lakozának ott mind estueiglen,
Külömb külömb dolgot látnac mind búntelen,
Drága öltözetet czuda vegheterlen,
Minden fele vala olly nagy meretekhetlen.

Lakásfát mikoron el vgebszte volna,
Soc drága fépségét elő hozot volna,
Királynac, Wraknac el oštatta volna,
Kiuel mindeneknél nagy keduet találta.

Már el vntác vala nézni à soc iókat,
Királyalegyembe vönec búlczuiókat,
Hogy ideye volna meg látni házakat,
Mert meg vntác volna már soc lakásfókat.

De imezec vtán Király is Fortunét,
Kére ebédere hozzà menne ismet,

G 2

Meg

Meg akarna adni visontag az őuét,
Fortune igére hogy ott lenne ismet.

Végre mind ezekből illy dolog lőt vala,
Eggyic az másikat vgy vendégli vala,
Kazdagfággal fellyeb fellyeb mellyic halathatná,
Vendégfégben egymást ezzel vzie vala.

El végre az Király gondola magában,
Hogy meg fogyatkoznéc ő a soc lakásban,
Hamar eset vala illyen álnakfágban,
Fortunet mi módon lenne meg czallásban.

Nagy hamar hiúatà Fortune Gazdayát,
És kérdezé tőlle ő nagy kazdagfágát,
Ha tudgya hól vőtte annyi nagy soc marhát,
Mert igen czudállyá annac fokafágát.

Az Gazda nem késec felele Királynac,
Boczánatot kéri ottan őmagánac,
És kegyelmét várya fő haytua Királynac,
Meg monda mint látta házát Fortunenac.

Sántalan soc aranyt látoc ő ástalan,
Soha nem esmerem ást el fogyatkozuán,
Akar melly nagy fokfor azból ő ki aduán,
Tárhazát en látom mindenkoron rakuán.

Gondolkodic rayta hogy hallà Gazdától,
Vgyekezic azon mint mencze meg attól,
Mert el yiet vala Király Fortunetól,
Ne talám haborút senuedne hadától.

Erőssen

Erőssen meg hagyà azért az Gazdánac,
Ha eltét szereti Világon magánac,
El hozóya legyen tellyes marhayánac,
Hól mi kazdagfága vólnoa Fortunenac.

Hogy meg segényüllyen mind baráti előt,
Kiuel ő kerkezet nagy soc ember előt,
Kiből hirtelennől igen kazdagà lőt,
Meg fóstasséc tőlle, lássa semmie lőt.

Mind ezben az Gazda nem mulatot vala,
Ióllehet nagy gongya ezben eset vala,
De miuel hogy eltét vgy szereti vala,
Éyel nappal erre sörghalmatos vala.

Soc Búuel és bayál est miente vala,
Petert és Fortunet el alotta vala,
Hogy házban etzaka fel nem serkent vala,
És mind a soc kinczét el ki horta vala.

Kit hamar Királynac el iktatot vala,
Kiből az Királynac nagy öröme vala,
Fortune életét nem reménli vala,
Segénfégre már iót ást vuólti vala.

El ió virrattakor Peter fel serkene,
Indula ástalhoz hogy kölczéget venne,
Wránac ebedét kiből kéfitene,
Addig el végezne mig Wra fel kelne.

De hogy sietféggel lőt vala fel költe,
Hogy mint iartac vólnoa czac ingyen sem vélte,

G 3

Mint

Mint annac előtte hogy szabadon vőtte,
Mindenkor asztalon nagy bőűféggel lelte.
Mert noha Peter is nagy hiű bolga vala,
De soha nem tutta hogy az honnat vala,
Czac kéűen mindenkor asztalon találta,
Kiből őűtán Peter czac ki adot vólna.

Ióllehet eűt Peter immár láttya vala,
Hogy minden marhától az ház vűres vólna,
De álmos űeménec eűt itili vala,
Vegre hozza nyula ott űemmi nem vala.

Igen el iyede nem tud mit tennie,
Mig Wra fel kelne, Akar el mennie,
Im eűt is gondollya hogy Wra vűlnéye,
Ha tölle el megyec engem el vűlnéye.

Meg is mind az által hogy bizà Wràhoz,
Ottan ő iarula akkoron agyához,
És nagy hamar nyula ő az Fortunához,
Czac lassan beűédde serkenti már ahoz.

Mikor Fortunatus fel ebredet vólna,
Kerdi Petért akkor hogy mi dolog vólna,
Peter aűt felelé hogy nagy vűdő vólna,
De mindent hazából el takartac vólna.

Ezen Fortunatus nem sokat gondolkodéc.
Czac magában akkor arról gondolkodéc,
Az Gazda ő vűlle hogy mit czelekedéc,
Nem sokat mulatà am fel őltözödéc.

Monda

Monda az Peterneű űemmit ne bűnkodnéc.
Czac iò Gazdaságban erűssen forgódnéc,
És nagy kazdag ebéd tölle keűűitennéc,
Ki hamar Királnac ottben be mondatnéc.
Peter hogy ki mène fordita társóűlyát,
Aranyal meg tölte ismet ő asztalát,
Kiből gyorsan ismet tellyes mind ő hazát,
Drága őltözettel be tölte űálláűűt.

Ki menuén hazából Peter is be mène,
Nėkie meg hagyà űemmit ne keűmélne,
Minden nagy bőűféggel nagy hirtelen lenne,
Magához űoc aranyt Peter ackor viűe.

Peter is czudállya ez mi dolog vólna,
Aranyat illy bűuen hogy hűl találhatnà,
Hogy annac ő űáma tudhatatlan vólna,
De azban forgódic az mi dolga vólna.

Vgyan ezen dolog ismet eűt vala,
Haroműor Fortunen ez meg történt vala,
Kit mind az Királnac Gazda be ad vala,
Mert neki az Király paranczolta vala.

De hogy Gazda tölle mind el horgya vala,
Király vgy czudállya honnat vűűi vala,
Kit vegre Fortune hogy meg ismert vala,
Az Gazda mieli rayta bűnta vala.

Mert vegre Fortune Gazdával így iàrà,
Noha nagy kárt vallot de nem gondol arra,

Hogy

Hogy iőuendőben is mi iőne magára,
Czac vette őmagát olly nagy bátorlagra.

Hogy immár nyugodnéc Fortune agyában,
Peterrel egyemben alofnac azonban,
Gazda is be iőue nagy lassan hazában,
Ruhát kinczet marhát takarya az várban.

Valamit találá raytoc ott lennie,
Mindent hagyua vala tőlle el vennie,
Fortune nyakában vala rof Erőnyé,
Ki vonà nyakából kezde el vinnie.

De látà az Gazda hogy igen rof volna,
És magában akkor meg vtálta vala,
Miért ott viselte czac gondollya vala,
Azért tőlle hamar hagyította vala.

Már hogy nálloc többet semmit nem találà,
Sinte kuldússà lőt aſt gondollya vala,
Kit az Királynac is Gazda mondot vala,
Kiből ő veſeſſet már reménlic vala.

El nemi vődökor hogy fel serkent vala,
Gazda álnaklágát immár tudgya vala,
Mert annac elötte sokſor lopta vala,
De azzal mint előb ő nem gondolt vala.

Meg erzé azértlan meztelen vóltát,
Minden ruhayától valo meg foſtottat,
Hogy valami volna mind el vittéc iauát,
Kezde keresnie nyakában Tarſollyát.

Im an

Im annac elötte nem tud vala fēlni,
De hogy rof Erőnyét nem kezde találni,
Olly nagy ſejelembe kezde ottan eſni,
Peter is erőſſen kezde vőolteni.

Hamarſággal mongya hogy gyerttyát gyu-
Mert mindent el vittéc az valami vólna, (tana,
Peter czudalkozic hogy mint iártac vólna,
Wránac eſt sokſor meg mondotta vólna.

De mikor az gyerttyát meg gyutotta vólna,
Házban ide ſ toua Fortune iár vala,
Erőſſen magában boſſonkodic vala,
Fēl nagy ſegénſégtől Peter nec ſól vala.

Soha né tudhatom innét mint mennyűnc el
Mert ha meg erthetic ſolgainc oda ki,
És az Királynac is meg mongya valaki,
Tőlűnc el táuoznac kie vadnac oda ki.

Nagy ſohazkodáſſal mikor így bánkodnéc,
Sēllel iaruán házban az aſtalhoz lepnéc,
Buában aſtalra hogy le könyöklenéc,
És gyerttyánac hamma tőlle el vetténéc.

Tekinte le akkor ám ott az pad alá,
Holot rof tarſollyát ő meg látta vala,
Kin magában akkor igen őrült vala,
De Péternec arról semmit nem ſólt vala.

És hogy fel vehette el ki kűlte vala,
Iſmet hogy nyakában helyly heſtette vala,

H

Peter

Petert be solita ást meg hatta vala,
Mentől iob kazdaglág esébe iuthatná.

Mindent meg berezzen semmit ne gódollyó
A ki ő reáya valamennyit szállyon,
Azban gyorsasággal Peter hogy el járyon,
És ha lehetséges sohúl meg se állyon.

Mikor ezben Peter hűléggel forgódnéc,
Mennye kazdaglágot gyúczón gondolkodnéc,
Kin az Király ismet igen álmekodnéc,
Honnat tőbi szerét azon czudálkozne.

Nem tudhattya senki annac vége hősát,
És meg nem mérheti olly nagy sokaságát,
Nagy álmekodásban ám el hadgyà magát,
Fortunetól felti vala ő Országát.

Sokakat el hiuà ismet vendegségbe,
Fortune be gyúte ackor hősyeiben,
Mind le telepíté ő nagy örömeiben,
Bulczúznia kezdé ott az etel közben.

Igen szép beszéddel követi barátit,
Istenektől kéri azoknac életit,
De Fortune bánnya el hortác iauait,
Am elő solita ackoron solgait.

Az Ország lattára Gazdát meg fogatà,
Minden iauaitól Gazdát meg fosztatà,
Czac hamar ott Gazdát im négyè vágatà,
Vtzánként Várason bellet hányattatà.

Igen

Igen meg remüle tölle à sokaság,
Mert az Fortuneban vala nagy batorlág,
Az Peterrel egyyút illy nagy ió okosság,
És az Király ellen lón illyen anyosság.

Kiuúl, belől Népe már mind késsen vala,
Kapu környűl bennec ackoron ál vala,
Király bossút rayta ezért nem állanà,
Nem sokat mulatà onnat el ment vala.

IIII. Réf.

Nunc aggreditur Fortunatus in meliorem
fortunam suæ vitæ.

I Gen hires neues már Fortune vala,
Nagy hada mindenút houa megyen vala,

H 2

Hún

Hún még telepednéc gondolkodic vala,
Mert hún maradhatná még helye nem vala.

Nagy titkos embere Peter Fortunénac,
Errőlők egymással ott fiót inditánac,
Miképpen Iosághoz földön iuthatnánac,
Kiben nagy ió módon meg maradhatnánac.

Ha vgymond en erővel Ioságot vésec,
És valamely segént méltatlan ki vze,
Vagy Feyedelemtől hatalmammal vésec,
Tudom mind ezekből czac hamar ki vésec.

Mert nem törvény szerént en azokhoz iútnéc
De az Wt Istennec ellene en vetnéc,
Ha valamely segént meg nyomoritanéc,
Igy maradékimnac hasnot nem szerzenéc.

De illy gondolatom, Peter nec fiól vala,
Hogy egy Czaárágot laknia hallana,
Africa földében hogy ki nagyot bírna,
Az Napnyugat felé lokat paranczolna.

Czuda dolog vala ez az Fortuneban,
Noha edes Attya vala az birtokban,
És lakozot volna Czaár Városában,
De soha nem monta senkinec tudásban.

Mind az által vala nagy gongya reáya,
Mert iól tudgya vala nem volna marháia,
Súuében búntelen őket vgy bannáya,
Mint lenne segede igen forgatnáya.

En

En el megyec most az hatalmas Czaárhoz
És czac ragazkodom annac óltalmához,
Tudom is pediglen véfen ő magához
Igy hamaráb iútoc valamely Iosághoz.

Eleget is immár ez Világban iartam,
Nagy soc fele dolgot Emberec köst láttam,
Soc ellenféggel is földön tusakottam,
Mindent kéfertettem az hól mit halhattam.

Látom az vdo is naponként el mulic,
De meg is keuessé az még hozzám illic,
És mint szolgálatnac rendinec érdemlic,
Az szolgáló renden és az mint beféllic.

Szolgálóc nekíe az mig töllem leher,
Az féllel iarástól tudom az meg menthet,
És hogy Országokat miattam meg vehet,
Eggyüt birtokában engem rébeltethet.

Mert ha pénzen vésec magámnac Ioságot,
Tudom senki nem ad pénzen Wraágot,
Hogy magától mind el puszticza Országot,
Mert minden szereti látom Wraágot.

Imé terméset nec vólta Fortuneban,
Melly szépen meg tettzie verhez vonasában,
Minémű nemzetből vala kis vóltában,
Terméseti szerént ahoz vonasában.

Egyenlő tanáczal Peterrel leuénec,
Azért lép sereggel Czaárhoz menénec.

H 3

Mikor

Mikot vduarához Czaſárnac érénec,
Erről az Czaſárnac ottan izenénec.

Hogy ők ſolgallatra oda iöttec volna,
Ha ſükſég Czaſárnac ſolgallattya volna,
Fortune mindenben örömeſt ſolgálna,
És helyt neki adnà hól hadà le ſállanà.

Bátor nagy kölczége Czaſárnac ne lenne,
Mind annyi ſoc népre keués gongya lenne,
Hò pénzre, ruhára kiczint ő költenec,
Czac le ſállitáſra helyt nekic rendelnec.

Czaſár gondolkodic hogy hallotta vala,
Fortunet iò keduel be fogatta vala,
Népét is nem meſſe ſállitotta vala,
Fortune Czaſárral iól forgódic vala.

Mert hogy földös Wra aſt iól tudgya vala,
És terméſetiből valo Wra volna,
Minden nagy hűségét ám mutattya vala,
Kiért az Czaſárnál igen kedues vala.

De Czaſár Fortunét nem ismeri vala,
Haſnát is őneki nem értette vala,
Miuel ſolgáltatnà gondolkodic vala,
Ki venne belölle mire valo volna.

Mert embert né tudgyác gyakran mire valo
Ielesbem magában ki czac ritkán ſólò,
Az ſoc ſegényſégért bolondhoz haſonlo,
És ingyen ſem vèlic hogy ő mire valo.

De

De czac valamire ſegény ſolgát fogyác,
Sóloc moſt azokról kic ſót meg fogadgyác,
Sólgallattyoc haſnát azok is ha láttýác,
Mind iò ſolgallatban ez féléket láttýác.

Czaſár Fortunatuſt kezde hozzà fogni,
Nagy ſoc ſép marháckal meg aiándekozni,
De Fortune Czaſárt fellyebben haladni,
Mert dragáb aiándéc viſontag adà neki.

Miért hogy Fortune mindeneckel bőues,
Neki ſoc aiándéc nem igen ſükſéges,
Azoknac ſeméllye nekie czac kedues,
Kic iò ſemmel láttýác annac engedelmes.

Im ez vðő közben illy dolog történec,
Ellene Czaſárnac egy Király ſerzödéc,
És nagy haddal Király akkor gyülekezéc,
Czaſárnac ellene fokat czelekedéc.

Ő nagy buſúltában Czaſár el boczátà,
Fortunet nagy haddal reáya indità,
Mindenben őmagát Fortunera biſta,
Királyt fogua hoznà nekie meg hatta.

Czaſárnac is hada iöllehet nagy vala,
De Fortune népe ezeknél tób vala,
Kazdagſág, ékeſſég közöttóc nagy vala,
Wroc hogy volna, ők vgy örüllic vala.

Nem fokat mulatà oda el ment vala,
Czaſár ellenſégét ott meg verte vala,

Az

Az Királynac feyét hamar vötte vala,
Czaßárnac soc Rabbal haza külte vala.

Vala töb Ország is ellene Czaßárnac,
Kit nem hagyot vala Czaßár Fortunenac,
De azt is meg haytá sokat az Czaßárnac,
Azonban más felé lön hada Czaßárnac.

Hiuatá meg Czaßár Fortunét hadáual,
Wrához ám tere meg birt Királyockal,
Magát be mutatá Rabockal, Wrackal,
Szerze nagy orßágot nagy birodalmockal.

El indula ismet Czaßár hagyassából,
Erös hadat gyüte ő nagy tarsollyából,
Ellenséget gyöze hatalmasságából,
Azt is ki pusztitá minden Országából.

Meg írta Czaßárnac hogy meg verte volna,
Minden iauaitól meg fosztotta volna,
Immár nagy soc Ország Czaßárnac hódolna,
Ez földnec iö része nekiesolgálna.

Illy iö solgallattyát mind az Czaßár látván,
Hitös feleséget házában be hiván,
És Fortune felől egymással ott bóluán,
Neki iamborságát mindenekben látván.

Vala már Fortune Czaßárhoz meg teruén,
Ellenségnec iaua mind kezében leuén,
Solgai Czaßárnac nagy örömben leuén,
És Fortune felől illy bóual beszeluén.

Imè

Imè Fortunatus melly berenczés volna,
Minden rendbelinec hogy iö Wra volna,
Tökéltefféggel hogy czac tellyes volna,
Minden rendtartása feyedelem volna.

Mélto volna vgy mondez az Czaßárságra,
Akar Czaßár vtán minden méltoságra,
Ha ötet vennök is olly nagy Királyságra,
Czaßárnac illenec Wrunc finosságra.

Fortune Czaßárhoz még meg nem iöt vala
Mikor ez itilet az köz nép kößt vala,
De ez nem ok nélkül kößtöc indúlt vala,
Mert Fortune Isten erre visí vala.

Aképpen ból vala Czaßár az asßonnac,
Czac te nálad vagyon helye fő titkomnac,
Elömentét váruán edes magzatunknac,
Iamborságát látom én az Fortunenac.

De most honnat vagyon nekünc illyen ból-
Kihez czac fél keduel mi előter valánc, (gánc,
Ennec tartására nem mingyarást haylánc,
De ismeretire hogy mi ennec iutánc,

Minden nagy hűséget im látunc ő benne,
Ha neked terzenec bátor feyünc lenne,
Az mi venségünk nec hogy segít ő lenne,
Mert iobbat már ennél nem tudom ki lenne.

Noha ő nemzete nem igen nagy nemből,
De senkit nem tudoc lenni Király nemből,

I

Allani

Allani valakit ilyen ekeffégből,
Sokakat meghalad ő szép természetből.

Ennec szolgálattját meg nem fizethetem,
Ó akar ki legyen en aſt nem nézhetem,
Mert nagyub hatalma magamban mint vélté,
Hogy nem mint ennékem ki vénéget értem.

Látod hogy ha adoc nékie valamit,
Viſontag ő is ad ennékem két annyit,
Nem adhatoc azért en néki most annyit,
Kiért en nem venném néki több iutalmát.

Ezhez ſereteri vagyon az köſſégnek,
És nagy épülése gyakran ſeregének,
Már nagyob hire is vagyon ő neuének,
Hogy nem ez Világon volna en neuemnek.

Gondolom magamban en immáron aſt is,
Miért hogy nincz nekünk ſohát egy fiuk is,
Több egy Leanyunknál czac egy magzatunk is,
Kezdic eſt mielni még az Orſágok is.

Viánnunc emelic ötet Czafárfágra,
Főképpen ha iutoc en ki muláſomra,
Nem tudom ha viſel oſton gondot arra,
Házastárlom vóltál, auagy Leanyomra.

Mert nagy ſoc tartomány már ötet ſereti,
És nagy ſoc tartomány viſontag rettegi,
Nemely ſereterből véle eſt mieli,
Némely ſeſelemből ötet ſe emeli.

De

De mind ez ſeléket moſtan hátra hagyván,
Engem hiuen ſolgál eſt bizonnyal látván,
Nem tudom mit lennéc őnékie adván,
Illyen ió voltaért hogy ayandékoznám.

Mert ha ő néki draga kinczet adnéc,
Ennélkül iól tudom hogy nem ſükölködnéc,
Ha marhát, ióſagot nékie igernéc,
Ezzeckel ő néki őremest fizernéc,

Ennec kazdagſága honnat én nem tudom,
Temérdeki nagy kincze nálla egy iól látom,
Maga nem keresi ſemmiből mint látom,
Szolgai kazdagoc eſt igen czudálom,

Orſágomban néki nagy őremest adnéc,
Ha ennélkül moſtan ő is ſükölködnéc,
Varaſt falút néki ezekert igernéc,
Immaron életben hogy ha telepednéc.

De mennye ſoc kincze vagyon őnékie,
És nagy ſoc ſerege mint látom nékie,
De végſő ideig ő legyen mi velünk,
Nékem vgy tetzenéc hogy így czelekedgyünk.

Mi édes Leányunc ki czac egy ſülöſtünk,
Melly helyébe ſoha immár többni nekünk,
Nem ſületic többé mert vénéſég életünk,
Mellyet emberkorba nállunc ſel neuelünk.

Hogy ha akarattya venneye magánac,
Lenne neuc rayta immár Fiúſágnac,

12

És

Vadnac wraſágban és az Királyſágban,
Rend tartáſt ſoktanac meg házaſulásban.

De ez honnat iőt be bizonyyal nem tudom,
Mert à S. írásban ſohúlen nem halloſom,
Pogán írásban is nem igen halhatom,
Az mint hozzá tudnéc ſohúl nem oluaſom.

En be iőt nec lenni hiſem keuélyſégből,
Inkáb, hogy nem lenni Iſten ſerzéſſéből,
Mert eſt így értettem Wrnnc beſédéből,
Nem iò lenni vgymond ſenkit egyeſſégből.

Vagy pedig ez eſt telhetetlenſégért,
Emberekben valo olly nagy keuélyſégért,
Az Őrdögötől taláſt valo negedſégért,
És kárhoſtatando hituán kazaſágért.

Ne bannyátoc Iſtác ſoc heyól beſellec,
Ez ſele íráſſal moſtan meg keſſellec,
Mert nekik nec haſnot en ezben is lelec,
Iclesben ezekben kit forgaſni velec.

Eſt előſer mondom mint à ſokás vagyón,
És az embereknél melly igen iól állyon,
De az fő népek nec neha mint ſolgállyon,
Sőt ſokaknac moſtan ez mind ellent tarczon.

Az Iſtentől Adam mikor teremtetéc,
És Eden kertében hogy ő helyheſtetéc,
Czac egyedől ackor Vadac kőſt hagyatéc,
Kiud tárlolkodnéc ott nem találtatéc.

Wr

Wr Iſten beſédét már mind hallottátoc,
És íráſt főképpen az kic oluaſtátoc,
Hogy nem értettitec aſt ſem mondhattytátoc,
Mert terméſetből is fattig ezben vattoc.

Nem iò az ember nec már egyedől élni,
De ſükſég hogy legyen ſegítő Társ neki,
Magához haſonlót Iſten teremte neki,
Kiből iduóſſageſt leheſſen életi.

Más oka mi legyen aſt is tudod annac,
És hogy czac ez földön meg ſokaſodgyanac,
Mert az más világon ninezen helye annac,
Czuda tzeget adà imè Iſten annac.

Mert az írás mongya eſt Adám Attyánkhoz
Mikor vitte volna Iſten az Euához,
És hogy iutot volna ackoron Attyánkhoz,
Igen nagy ſerelme indulà Aſſonyhoz.

Már ketten valánac de egy nec neuezé,
Hogy ő teſte volna magától meg érzé,
Huſánac, teſténec ott ötöt neuezé,
Iſten iò voltából eſt Adámnac ſerzé.

Nagy kőteſt vránna en nec vetet vala,
Kit nagy ſerelméből Adam mondot vala,
Attyát annyát ember el hadnà ſól vala,
Valakit ſeretne az mellé állanà.

Máſic erőſſéget eſt adà hozzáya,
Valakinec Iſten ſerelmét vonnáya,

Igaz

Igaz házasságra egymásnac adnáya,
Egymás ackaratból ást meg mutatnáya.

Senki ne mernéye ást el válastani,
Sem Attya sem Anya ezeket vesteni,
Igaz beretetről őket is el venni,
Mint gyakorta szokás est most czelekedni.

Istiac meg erezétec mit írni akaroc,
És minémű dolgot előtekben adoc,
Mert illyen dolgot sohul nem találóc,
Hogy ez törvény volna az mit itt hallottoc.

De czac a szokásból mind ezec löttenecc,
Ha mikor Istentől néha rendeltetnec,
Végezéste berént ezec egyben esnec,
Az kazdag kazdaggal hogy egyesüllyenec.

Ezec nem törvényöl nekűnc irattatnac,
De czac illyen okért előnkben adatnac,
Isten szabadsága mint meg mutatnac,
Kit akar, ő berez bátor hidgyed annac.

Ha mind elkeresed est a S. írásból,
És meg tanólad Szentec példayából,
Az vagy Bibliákban valo mondásokból,
Nehány Királyoknac Historiayokból.

Soha nem találod est illyen mondásban,
Hogy valaki volna már nagy méltóságban,
Az vagy wralkodnéc földön Királyágban,
Még Király Leanyát vegye házasságra.

Dcer

De erről soc példanc az Írásban vagyon,
Pogán írásban is be helyheftue vagyon,
Astiages Király mint meg házassullyon,
Segény nemből valo házassáual hállyon.

Ezeket oluafni az több Királyokról,
Az Patriarcháknac ő házasságokról,
Vensége ideyén S. David Királyról,
Sokackal egyemben segény Tobiásról.

Nem vstenecc azoc akkor olly nagy gögre.
De mindenkör néstec Isten beszedere,
Hogy mikor iuttanac ok illyen vdöre,
Valamelly semellynec az ő berelmére.

Azoc segény nemből Társot őmagoknac,
Ki illendő semelly volt házassulásnac,
Nem néstec hogy segény Attya s annya annac
De lép ekestege ha láttatot annac.

Nékiket pediglen vgyan rokonfágból,
Magoknac vottenecc törvény házasságból,
Ast sem néstec pedig hogy volna rabfágból,
Vagy hogy az löt volna az súlt paraszfágból.

Meg marat ez vgya még nagy soc nézetnél,
Iclesben Olafnál és Német nemzetnél,
Nem keres más Társot Tágánál verénél,
Mert birtokát felti ne legyen más keznel.

De Attyac el végre tudom hogy miuelic,
Hogy a segény nemből valo társot vottéc,

K

Est

Ezt természetben inkább meg győztét,
Mi keduekre valo mind azt czelekötét.

Lám ez nyiluan vagyó mostan foc ébernél,
Ki nagyobbat vében gyakorta rendinél,
Az visza vonásban olly foc vagyon ennél,
Fiának is mongyác ha nem kedues ennél.

Az Soltár könyben is így vagyó meg íruan,
Illyen házassoktól a S^z. David foluan,
Kic egyenességből vanna házassukuan,
Eggyic az másikat mindenben halgatuán.

Nagy hobbú életet lében mind azoknac,
Meg álgya munkait Isten mind azoknac,
És haj lébenec kazdagoc foc ióknac,
Meg báporodása lében mind azoknac.

Mindenestől fogua im ezt sem ólczárdom,
És némelly példakban így lennie látom,
Az Adám mondása berent meg is vallom,
De deréc Irásban így lenni nem hallom.

Hogy valakit berez Isten földön egyben,
Mint Adámot viszi Társához vődöben,
Ha Czaár Czaárnac Leánya keduében,
Lében W^r Istentől neki rendelésben.

Mert Davidot immár Királynac fel kentéc,
Saul is kent Király ötet is fel emeltéc,
Saulnac Leánya az Davidnac adatéc,
Istentől ez Saul és az David intetéc.

De

De az Irás mongya nem czac kazdaglágért,
De két semelly közöt valo berettetéért,
Mert czac Isten hordoz ide s toua ezért,
Hól az tört meg vette el nem hagyhat azért.

Valamelly hazassag emberet köft vagyon,
Az mind W^r Istentől meg berezue vagyon,
De három okaért ez rendelue vagyon,
Kiért az W^r Isten házastársot adgyon.

Sokakat ez dolog meg is botrántkóftat,
Ilesben egymáshoz kit vgy találkóftat,
Hogy eggyiket mással büntelen átkóftat,
Kit semben, kit titkon társa bídalmasítat.

Mind ezben Istennec illy szokása vagyon,
Szeretből soknac nagy ió társot adgyon,
Nekik nec pediglen hogy ostorúl adgyon,
És nekik nec ismet czac probáyúl adgyon.

Hogy ha mellyic ezből Kerestyen ember nec,
Istentől adat nec az Isten felő nec,
Czac hála adással köszönnye Istennec,
Mert így rendelte vólt az ő életé nec.

Im ezt is talalom vgyan az Irásban,
Királyokról valo be írt írásokban,
Samuel könyuénec az ő folyassában,
Sídóknac Királlya meg házafulásban.

Feleséget hogy vót Aegyptom földéből,
Pogán közzől valo feyedelemségből,

K 2.

De

De még is elég nec nem itílem ezből,
Valaki ideyét mulassa ezekből.

Hogy ha Isten mutat neki ezenközben,
Tökélletes semélt bátor segény nembén,
És magában lenne illy vgyeközésben,
Ísmet ollyant keres ő minémű rendben.

Vagy pedig ha lehet bizony ollyat vésec,
Ki mia ingyen mayden is wrrà lésec,
Ha kinec foc pénze czac illyent kérdezec,
Czac fia ne legyen Aggot is el vésec.

Mert igen szeretem en az kétber főzést,
Ottan el halgatom Agnétól à főrzést,
Meg hal talám hamar ott ki vésem az rést,
De gyermek sírástól nem hal fűkötelést.

Íffiaknac szokásoc hogy nagy rendre vágnac
Ha lofágos Leánt vagy Ábfont halhatnac,
Azoc marhayáról gyakran tudakoznac,
De ha falra rugoc esekbe sem iútnac.

Illyen keuanóságban segényec volnának,
Kazdagot és bēpet eggyút találnának,
Ki iámbor is volna öruendezne annak,
De nem foc akadhat mind vtába annak.

Az segént pediglen czac meg sem tekintlic,
Iámbor és bēp legyen semminec itilic,
Mert az Kapa nyelwtől az kezeket feltic,
Hogy ha segént vésen keuésben tisztelic.

De

De sockal iob vgy mond hogy legyē valami
Hogy semmi nem volna kit fognéc beretni,
Mert marhát nem tudoc én vgyan keresni,
Sántást és Aratást nem szoktam mielni.

Gyakorta bēp dolog követközic erre,
Mert ha pushta kézzel bál à Gazda helyyre,
Olly sokbor imest is hanyác ő bēmekre,
Mi nem té kerested lassan igyál erre.

De ha lehet vgyan olly rendet keresec,
Hogy ha nem beret is czac kazdag lehessec,
Erre barátomat vallyon hún keressec,
Kitől ruhát reám keuésse kérhessec.

Nem rendet emliget Adám bebedében,
Kit S. Márhe is ír az ő leuelében,
De hogy valakiket Isten berez egyben,
Vagy segény, vagy kazdag de à leű eliben.

Az Ferfiu volna feye mindeniknec,
Kazdaggal egyemben vgyan à segénnek,
Ennec válastása legyen iegyessénec,
Neki engettetet hogy kerestessenc.

~~De minémű dolog imé ezből lében,
Az Pápást rendelt szokás mire vifen,
Isten ellen valo dologra vörlyen,
Toll fogatkozást melly nagyon miellyen.~~

Mind főképpen esic ez az Czásárokon,
És az méltóságban valo Királyokon.

K 3. Ó vtán

Ó vtánnoc valo hatalmas Wracon,

Az kie wralkodnac nagy soc Országokon.

Eft vgyan már törvényé már közöttök tart-
Királynac, Czásárnac ha Leányát hallyac, (tyác,
Annac ábrazattyát szépen meg íratyac,
De valoban Leánt ok meg nem láthattyác.

Az képét meglátuán vgy keric magoknac,
Maga az kezében vagyon Kép irónac,
És bint adhat hamar ő szép Koloránac,
Kit alája vetnec valamely Királynac.

Lám ha czac egy marhat ember venni akar,
Sokbor meg körül és nézi mit akar,
És ha kővetközic vele rea az kár,
Az vagy iouendöben mi hasnot azból vár.

Lám eft mind iöl tudgyác az kie kéferteté
Nyereségét, azoc az kie eft meg nyertéc,
Ez földön nyertenec kie iö hitből kértéc,
Kinél nagyob iö nincz kie eft meg lelhetéc.

Nagy mebbe Országra kébulnec vtánnac,
Mint ha Országában Leánt nem találna,
Az vagy Isten honnat felemelte volna,
Nemzetéből senki czac egy Wracon volna.

Idegen nemzetből való be hozálla,
Somma kinczel kébul olyan nagy lakásra,
Melly az segénység nec vagyon romlására,
Soc nyomorultaknac siuas és riuásra.

Az

Az mit oda el költ temérdec kinczéből,
Tudom hogy mind vagy ő ez czac negedségből
Az vagy aft mieli ilyen reménységből,
Hogy Wrafastot lel illy egyesüléséből.

Laddé ennec oka az telhetetlen ség,
Kit az Isten gyűlöl, az vndoc keucly ség,
Kit ebeben nem vót az Czásári fellség,
De viseli őket ez földi tífteffég.

Mert vgyan eft vglie ez földön magokban,
Hogy nagy kissebséget vallanánac abban,
Ha segénc vennenec mostan házasságban,
Kit helyheftetnénc vele méltóságban.

De hogy ez törvényül ez Világon volna,
Czásár és az Király valahúl találna,
Czásárnac, Királynac hól Leánya volna,
Ismetlen azokból társot válaftaná.

Im eléb ielentém eft nem láttam volna,
Sentec Irasában be helyheftetuén volna,
De hogy czac sokásból ez is be iöt volna,
Bátor Magyaroc is ne kővetéc volna.

Mert az ménye kinczel Afionyukat hoznac
Soc segény Legén nec inkább aft ki adnác,
Kie az harárt, földet igen óltalmaznac,
Mert az Pénz adással semeket fel nyitnac.

Nekie befedére meg is aft mondhatom,
Adám mondasából eft is en írhatom,

Kö

Követni azértlan binte nem halhatom,
És sokáfnac lenni ezeket valhatom.

Hogy ha az Wt Isten azból is rendelend,
Vagy idegen nemből tenéked ielentend,
Ésezközöc által néha is vezérend,
Néked házas Társot életedben szerzend.

Nem az végre Isten veled est mieli,
Hogy törvényül hadna tenéked követni,
De hogy ezből inkább ötet meg ismerni,
Rendelt dolgaiban szabadófnac lenni.

Mert az kiket Isten földön egybe rendelt,
És társul egymásnac kötölessül szerzet,
Kit soha életében senki nem kerülhet,
De az lében övé kit neki építet.

Im láttuoc gyakorta emberc kőst esic,
Sokat iárnac kelnec és vgyan keressic,
Sokan pedig vgyan magokban végezic,
Hogy valamelly semélt magoknac el vessic.

De gyakorta aztól hamar meg fosztatnac,
Gondolt szerelmekre azoc nem iúthatnac,
Hanem kic önekic el fondáltattanac,
Az vdo foroguán oda vonattatnac.

Mind Wtnac Királynacezec is így esnec,
Az három adásból Wt Istentől lésnec,
Kinec ió kedueből És ostorról lésnec,
Kinec czac probáyul ezec követköznec.

Enne

Ennekem irónac ez mind így tetzenec,
Sakackal egyemben illy itiló vólnec,
Hogy ha az Wraktól ez meg tartatneyec,
De tudom czac czuflág mit most beßellenec.

És keuánlágomnac helye is nem lenne,
Ki ám bátor oda mind eltig is lenne,
Czac feyedelmünk nec hogy vége meg lenne.
Ez kiket mondanec hogy ha törvény lenne.

Az kazdagot adnác bátor à segén nec,
De ellene esnéc ez az rendelés nec,
És à segént adnác az ió kazdag hósnec,
De tudom nincz helye it is à szerzés nec.

Est azoc nem bannác az kic velem tarttyác,
Io Leány, Asszonyoc kic szerenczét váryác,
De est minden rendec bátor meg gondollyác,
És velem eggyút is bár igaznac vallyác.

Azhoz az Wt Isten őket szerkeszteti,
Kiket ömagában czac ingyen sem véli,
Az segént kazdaghoz sokbor szerkeszteti,
Kazdagot segényhöz ő gyakorta vißi.

Azért azon kiül akar kit szeressen,
És vgyan gyakran is közöllöc keressen,
De nem engettetie hogy azhoz meheszen,
Kit igen szeretné azzal örülheszen.

Igen ritkán esic ez nec meg vetele,
Kinec czac Istenben vagyon ió hitele,

L

Gya

Gyakorta könyörög Istennek felőle,
Szerelméből leszen annac el vétele.

Éshogy befedemet mostan tovább nyútsam,
Annac gondolatját ezben meg lobbiczam,
Ott illy gondolatból meg vigasztalhasam,
És iò értelmére azt igazithassam,

Kinéc illy gondolat vagyon ömagában,
Námen is Keresztén vagyoc enmagamban,
De kéresem Isten nem lön halgatásban,
Hogy iò társot adná ennekem világban.

De vagy vgyan annac ha nem adot volna,
Az vagy ha adot is de ellene volna,
És nem kedue szerént valo társa volna,
Hissem hogy az gonos nem Istentől volna.

Róuideden ennec mostan így felelnéc,
És ha en tanáczom ezeknek tetzenéc.
Hogy gonosnac nekűnc valami láztanéc,
Az írásban gyakran kétképpen mondatnéc.

De mindenic vagyon Istentől engeduen,
Ő akarattából czac mi reánc iöuen,
És az három okért az mi raytunc leuen,
Eft mindennet illic békével benueduen.

Lám meg vagyon hagyua hogy mindé vgi
Örögbet nallánál ki ki meg böczüllyen, (ellyé,
Nem illic valaki annya kárát vegyen,
Kazdagfág keuánót Isten czzel veryen.

Ezek

Ezekrec más helyen kel vala lennie,
Vagy illyen dolgokban nem egyelednie,
De természetünket mind ezben lennie,
Igazat hituán köst ebeben vennie.

Redijt Fortunatus è bello, Et afficitur bene-
uolentia Caesaris filiumq; Caesaris copulat.

Fortune meg iutà Wrához hadáual,
Magát be mutatà nagy szép aiándéckal,
Kiket nyertec vala marháckal louackal,
Czafár öruendeze azkor Fortunéual.

Nem tudgya Fortune Czafár ackarattját,
Mint végeste volna rólla ő tanáczát,
Hogy neki akarnà adni szép Leányát,
Egy néhány napokon nyugatà meg magát.

Gyakran iut ebeben az ő edes Attya,
És búuében forog nagy keserues Anyya,
Még elnec ez földön azt is egyiöl tudgya,
De hogy vdo elöt magát meg nem mongya.

Igyeközc azon mint meg segitené,
De hogy vdo elöt meg nem ielentené,
Honnat valo volna senki nem ertené,
Okánac magában Fortune vgezé.

Ha Czafár meg erti az én miuóltomat,
Várasában lenni Attyámat, s Anyámat,

L 2.

Nem

Nem nézi annyiban iò fogállatomat,
Nem tölti nétalám en keuánfagomat.

Mert esté őmagában el végezte vala,
Ha szinte Czásár is neki nem fól vala,
De ilyen fándékban már Fortune vala,
Attyának öröcké melly Várasban volna.

Ily iò fogállatért Czásártól meg kérne,
Hogy könnyebben Attyát óltalmában venne,
Mondot beşedénec már véget érhetne,
Könyörg Istennec hogy az vdot érne.

De mint el gondolta vala őmagában,
Jobb módot Wt Istén neki adott azban,
Végezet tanácsát Czásár őmagában,
Kórosként forgattya vala már házában.

Izene ezenben ottan Fortunénac,
Czac egyedül iőne házában Czásárnac,
Mert némi dolgai nekié volnának,
Kit meg beşellene czac titkon magának.

Mind az által Petert ezekről meg kérdé,
Az Czásár emberét tölle el creşte,
Hogy mingyarást menne neki meg izene,
Peter is tanácsát Wránac iclente.

Miért hogy Peterne el gondolt fándékát,
Iclentette vala minden akarattját,
Az Czásárnac kérne egy kis aiándékát,
De neki sem monta vala meg őmagát.

Enne

Ennekem is tetzic kegyelmed beşéde,
Mert annac is volna immáron ideye,
Rendelt cletednec holot lenne helye,
Nagy bátorságoson keuánny ad ő tölle.

Hísem meg tekintí illy iò fogállatod,
Kinec mind kórosként hűtéged mutatod,
Kegyelmet Czásárnac hísem hogy találod,
Mert immár holtiglan czac őtet fogálad.

Ezenben Fortune Czásárhoz be méne,
Mint illic Wránac házában köşőne,
Miért hogy keueşé táuoly vólt ő tölle,
Kit iò keduel véuen az Czásár is tölle.

Mingyarást be hiuatá Czásár Feleşegét,
Fortunenac monda meg hallya beşédét,
Mert Czásárnac venne minden nagy kegyelmét,
Valamit keuánna most kérne kőrőyét.

Hogy hallá Wránac illy iò akarattját,
Elöl vótte volna Fortune fándékát,
Mig meg iclentene el rendelt tanácsát,
Attyának keuánà inkább nagyub iauát.

Şépen meg köşőné Czásár ő beşédét,
És hogy vótte volna illyen nagy kegyelmét,
Azkor Czásár elöt így eyté beşédét,
Nem keuánom vgymond feleşegednec kinczét.

De vagyon egy Váras Czásár birtokában,
Czac egy ház helyt hallot lennie ott azban,

L 3.

Czá

Czár adná neki az ő ió voltában,
Hogy czac maiorfágot ott tartaná azban.
Ést haluán à Czár felele mingyarást,
És nem tön ő azban akkor semmi várast,
Nem czac az helyt attam de tellyes az Várast,
De még is mást kéryen tölle ott mingyarást.

Mind à bókás berént est is meg köfőne,
Czárarnac kegyelmét nagy ió neuen viue,
Wrát őmagához ió kedűnec hiue,
Wra mit paranczol nagy örömeft tőué.

De erről magaban fogà gondolkodni,
Ackoron Czárartól mit kellene kérni,
Ott egy berenczére őnnen magát vetni,
Erre is magában így meg bátorkodni.

Ha kéuánom vgymond tölle olly lofágot,
Ki meg háborittya talám Wraságát,
És meg kissébbiti Czárarnac birtokát,
Így fogya meg vonni töllem ackarattyát.

Kinczét ha kéuánom azban elég vagyon,
Bátor is ennekem à felét ne adgyon,
Végezet tanáczban hogy hátra ne állyon,
Töllem leg előber illyen bókát hallyon.

Ha meg is kénberit engemet az vtán,
Hogy tölle ismetlen valamit keuánnám,
En gondolatomat az vtán ki monduán,
Tölle bép Leányát magamnac keuánom.

Fel

Fel ségednec lá,om most kegyelmét raytám,
Ézzel ha est mostà Czárart nem bántanám,
Egy kiczin lofágot meg is tölle várnam,
Kiért hóltag erte mindéltag bologálnám.

Ez is aduán vagyon valamit te kértél,
De többel akaroc neked lenni ennél,
Valamit illendőt en töllem kéthetnél,
Mindeneket mostan töllem meg nyerhetnél.

Immár mind ezekből Fortune meg erte,
Végezet tanácsát Wránac ielenté,
Meg is erről Czárart visfont meg köueté,
Wránac Leányát mert igen bereté.

Ha most mindenekben nálod kedued leltem,
Besédét en ezben Fel ségednec hittem,
Kiben en soha is hogy nem kétkeltem,
Mostan azért magam en is erre vöttem.

Egy Leányát láttam lenni fel ségednec,
Ha lehető dolog legyec wra ennec,
És hogy Fia legyec mostan fel ségednec,
Ha leső akarato légy engedő ennec.

Czár mind est haluán olly igen örüle,
Mert mit kéuán vala nagy hamar meg lelé,
Fortunenac azért Affonnyal felele,
Késő vagyoc engedni azért meg hitölé.

Mihelt el végezéc magokban est hárman,
Czárarnac házából Affony ki induluán,

Lca

Leanyához Anya mikoron el iútuán,
Atya eleiben Leanyát be hozuán.

Mint keuánta vala Fortune Czáfártól,
Am neki adatéc Attyától, Annyától.
Addég nem táuozéc Czáfár Leanyától,
Mig bulczúyát vőue Fortunatus aztól.

Erre kébületi nagy lön az Czáfárnac,
Izen mingyarást ő iò bomsédgyánac,
El adáffat irta nagy szép Leanyánac,
Lennénec ott ielen lakásában annac.

Immár hallottátoc hírét Fortunénac,
Ki ertem rontóya vólt soc Országoknac,
Nagy iámborágáért válaftám fiamnac,
En vtánnom lenne Birodalma annac.

Hozzám be iöyete most nagy feretéből,
Semmit ne vellyétec egyebet it ezből,
Leanyomat vötte nem Czáfár nemzetből,
Az vagy kit nem tudnanc ki vólna földéből.

Lám ez iruán vagyon bölczeknec könyuébē
Az iò erkölcz vißen embert nemességben,
És az kazdagit meg embert életében,
Főképpen ha marad végig az hűségben.

Gyermekekenekem vgyan nem szolgálna,
Az mint Fortunatus ki már fiam vólna,
És akaratomat vgy nem törté vólna,
Ha illy bűkségemben el boczáttam vólna.

Val

Vallyős ki adgya meg iò folgánac fölgyár,
Ki fizetheti meg annac folgallattyár,
Ki Wrat folgallya tulaydon mint Attyár,
Illic est vgy tarcza mint hű iò baráttár.

Az Iesus Sirakban bölcz Salamon hadgya,
Igen szép beűddel előnkben is adgya,
És est meg tartani iò Wraknac mongya,
Valamelly folgánac ha hűségét láttya.

Olly nagy feretében tarcza est mindenben
Mint tulaydon lelkét őiűzze életében,
Mert ha est történic tölle el vűtésben,
Nem mingyarást talál mást ollyant hűségben.

Magamban ezeket en mind meg gödöluán,
És immár vűnségre életemben iútuán,
Fiu magzattam egy is nem adatuán,
En az Fortunénac folgallattyát látuán.

Ezből indúltattam fiammà fogadni,
Értuén Leanyomat őit igen fereti,
Órómet életében en ezeknec látni.
Mert elmeyét ertem, tölle el nem vonni.

Meg gödöluán est is sokbor enmagamban
Ha meg háboritom mostan őtet azban,
Mire figyelmezet Leanyom magában,
Féltem hogy ne esnéc iöuendő buában.

Mert immár Egh alat már nincz nagyub en
Ki embert meg gyözzön méltó feretével, (nél,

M

Mely

Mely főképpen lakic földén embereknel,
És kinec ő búue gyakran forog ennél.

Nám Parist meg győze Helena szerelme,
Az kiből adatéc Troiánac törölme,
Soha nem lön neki addig nyugadalma,
Mig nem tellyessedéc velle nagy öröme.

Noha másnál jegyben éléb szép Helena,
Menelaus Király őt el vőtte vala,
De az vtán is Isten másnac attá vólna,
Kihez iob szerelmet indította vólna.

Diomedes dolgát ki hallotta vólna,
Mint az Cataristát meg szerette vólna,
Noha segény Varga Leánya az vólna,
De elteben igen meg szerette vólna.

Kiért Attya fiavát meg vetette vólna,
Mikor ezről őtet szépen inti vala,
Az Telamon Király neki mongya vala,
Nem hozzà illendő segény nemzet vólna.

De mit czelekedéc ezzel a szeretet,
Nem néz Diomedes itt semmi nemzetet,
Sőt erte halált magánac végezet,
Kit végre Telamon önnön maga vesztet,

Mert mikor ő eztől meg tiltattot vólna,
Telamon az Leánt vízbe vette vólna,
Fia is álmában est meg látta vólna,
Tette hűue gyorsan ám fel vgrót vólna.

Meg

Meg ioue ezac gyorsan az Országos haddal,
Houa külte vala Attya ez dologból,
Hogy inkább vesztessé Leánt őmagából,
De társot szeressen neki Nagyságosból.

Erte meg mingyarást Matkáiat meg öltéc,
Oly nagy szerelennül segént el vesztettéc,
Eleuenen Leánt az vízben vetettéc,
Mint tölle vesztessé ezac azért el kültéc.

Kezde nagy erőssen Telamont átkozni,
Kegye-len Attyánac semében mondani,
Kiért el végezé magát is meg ölni,
Hól Matkája meg holt vízben bőkölni.

Keserű sirással víz melle ment vala,
Hún belé vetettéc aít meg kérte vala,
Népeket magától tovább külte vala,
Az vízbe hertelen be bőköllöt vala.

Est Attyánac hamar meg mondottac vala,
Kin Attya magában el bolondúlt vala,
Az vízből is Fiát hogy ki hostác vala,
Egy máshoz öleluén az két holt test vala.

Kiknec az Telamon mind egy firt álsatà,
És ott egy koporsót nekic csináltatà,
Hogy őket berelem ott is egybe vonta,
Soc sirással Fiát Attya takartatà.

Az vtán az Vargát házához hozatà,
Mint Fiánac attyát tisztességben tartà,

M z,

Az

Az vñán Királynac czac hamarlón hóltá,
Mint az is nekie fia felől monta.

Mind ezektől feltém en szép Leanyomat,
Ezekben en törtém iöllehet magamat,
Király finac adoám édes magzatomat,
Kire en hagyhatnám en Wrasagomat.

De est aránzotta czac hozzá illeni,
És házaslágára ötet válastani,
Fortune iö vóltát mind efében venni,
Sokakból itilem mind en nec engedni,

Est értuén Czásárnac sombedi örüléc,
Semmiben magokat akkor nem reméllec,
Nem soc vődö akkor mind ezekben teléc,
Sép aiándekockal Fortunet tiéleléc.

És a sokás berént el iöttene vólna,
Baráti Czásárnac igirkeftéc vólna,
Országában valót mind be gyűtöt vólna,
Czásárnac Wroknac mind engettéc vólna.

Nagy szép rend tartással az hűtölés meg lón,
Soc nép nec Fortune ismeretiben lón,
Mint feyedelmec lakása ott vgyan lón,
Sép iegyessétől is bereteti nagy lón.

Vgy annyira mikor ennie kezdénec,
Hegedőc és Lantoc zengnie kezdénec,
Neke drága etkec akkor nem kelénec,
Fortuneual ketten asztalnál beszélne.

Ennec

Ennec örüendezuén mind az egéss kösség,
Nem eséc senkitől közöttöc irigység,
De etesse őket az menybeli felség
Mert egybe illendöc etye őket venség.

És nagy örömekben minnyáyan ast valyác
Hogy hóltig Fortunet Czásárert wrallyác,
Attya hóltá vñán Czásárra válastyác,
Mert nagy lámborlágát önekie látác.

Sokaig ez öröm akkor tartot vala,
Vendég az Czásártól hogy bulczuzot vala,
Fortune Társáual örüendeznec vala,
Kinec Attya s Anya vgy örülne vala.

Czásár felesége ő nagy örömében,
Aldgya vala őket ilyen bebedekben,
Istennec etesséc nagy soc ideiglen,
Vagy segény vagy kazdag ki illy beretben.

Mert ilyen fiuval minket Isten látál,
Venségünc ideyén segítséget attál,
De inkább örülem Leanyomnac attál,
Segény nemből valo kazdag társot hostál.

Mi hason ennékem az nagy Wr rendiben,
Vagy az ki löt vólna feyedelemfében,
Ha czac eytet vólna engem kefergésben,
Hogy ha Leanyommal ninczen bekeségben.

Sámilálnom soc vólna most a soc berelmet,
Mellyet Fortunatus azkoron meg berzet,

M 3.

Ki

Sép világsággal rayta által mennyen,
Erkely bőűlegesen minden felől legyen,
Az bá mulato helyt mind négy helyé hagyas
Az deréc házakban quő helyt bakasztas,
Tantzolásnac valo hofűu helyt te mütas,
Gyakran illy helyeket Várban te hagyatas.

Alat valo házac fűrő soc Bástyáckal,
Legyen minden felől rakua kőfalockal,
Azon kiűl legyen aláb fel rakással,
Azoknac kiűlle szép bēllet árkokkal.

Kűlomb kűlomb kertec kőnyűle legyenec,
Houa azon Várból aytóc ki mennyenec,
Mind kő kerítésel kerituén legyenec,
Soc fele fűueckel tellyessec legyenec.

Az házakat rakasd fattig drága kőből,
Bőűlegesen legyen Aranyból s Ezűstből,
Mi fa benne lēsen legyen à Setimből,
Semmit ne tartozzal bátor az kőlczēgből.

Mely nagy szerettettel Peter ő Wranac,
Mindenekben bűlgál enged mondasánac,
Noha nagy gondot ad Wra ő nyakánac,
Meg szerzőye Peter azért mind azoknac.

Elindula Peter temérdeki kinczel,
Az házat csinálni nagy soc bekereckel,
Onnat is indulà soc bőlez Mestereckel,
Peter vgy sietel menni ezeckel.

Seren

Serenkedic vala azban mind el iárni,
Wra beűedében semmit hátra hadni,
Mint iobban lehetne azon gondolkodni,
Mert czac rea bűstac aűt meg epiteni.

Tizenöt bekerec vtánna Peter nec,
Fortunetól ismet hamar kűldeűenec,
Kic arany forintal mind meg tőltetűenec,
Ezec vtán sokűor gyakran kűldeűenec.

De mikor Petertől ház el veűesűterűc,
Wranac Petertől az meg izenterűc,
Es lárni Fortune tőlle hiuattatűc,
Mert nem látta addig mig meg epittetűc.

Ra bizot vala Fortune dolgában,
Es nem kűtelkedűc semmit ő azban,
Hogy nem tudot vólna el iárni dolgában,
Mert sokűor iól hasűnált Peter tanaczában.

Ezeket meg ertűe hogy igen szép vólna,
Tellyesűeggel immár mind el kűűűt vólna,
Be mēne Czáfárhoz hogy nekűe bűlűna,
Vendűgsűgben Attyát vűle oda hiuà.

Fellűgedhűz Attyám mostan azért iűrttem,
Ha kedűet te nállad én ezben is lűltem,
Wram fellűgedűtől az mely Váraűt kűrttem,
Azban egy házaczkát mostan epittettem.

Kit eddiglen en is meg ingyen sem láttam,
Petert csináltatni czac oda boczattam,

N

Már

Már mostel végezte az mint meg hallottam,
Ezért felségedhöz most ide ballagtam.

Hogy felséged legyen immár erre méltó,
En Asszony Anyámmal befédem halható,
Legyesemmel egyyút most lennél áldható,
Felségedet kérem ne lennél mulato.

Azokat meg lássa Czásár kegyelmével,
És áldomást tegyen Nagy Síp befédével,
En velem legyenec síc ió vitézzimmel,
Somfédságból legyen nagy síc Vendégiuel.

Az is felségedé valami ott vagyon,
Kit akar felséged senkit el ne hadgyon,
Felséged népében keüés hon maradgyon,
Keüánom minden rend engem ott meg áldgyó.

Eft haluán a Czásár vgy örülte vala,
Magát is el menni ott igérte vala,
Hadat igen nagyot ott be gyűtöt vala,
Egyyút Fortuneual oda indúlt vala.

Nagy roppont hadáual már hogy Czásár
Hogy ő Fortuneual vendégfégbé lenne, (méne,
Leánya meg kérte nem tutta ott lenne,
Azhoz kéűletben nem tudgya mint lenne.

De hogy közölitéc Váraínac határát,
Fortune el hagyà ott az vrtban Wrát,
Hogy eleb láthassa mint raktác meg Várát,
Titkon à Seregből el ki lopà magát,

For

Fortune Peterhez ezenben el iútuán,
Ott is síc solgait Peterrel talaluán,
És vele egyemben erőssen forgóduán,
Fortune házakat azkor mind meg járúán.

Nagy Sípén Peterrel el végeztéc vala,
Kit hún telepítsen ást meg hatta vala,
Igen nagy hadáual el ki indúlt vala.
Czásár eleiben ki nyomtattot vala.

De mikor el kezdéc ott az Váraft érni,
Oly nagy fényességét az Várasban látni,
Kin az Czásár azkor igen czudá kozni,
Hogy mi állat legyen kezde ást kérdeni.

Neki meg ielentéc Fia háza vólna,
Fortune magánac kit épitet vólna,
Eft binte magában nem hihette vólna,
Ezenben nagy hadat ióni látot vólna.

Nem tudgya mi dolog binte artzúl iöne,
Gondola Ellenség az neki lenne,
Ezenben Fortunét kezde kérdeznie,
Hadrac ackarattyát töllec értenie.

Meg allà Serege leg ottan Czásárnac,
De nem sokan tudgyác dolgát Fortunénac,
Hogy nem találhattýác meg mondác Wroknac
Gondolat fűűében ily eséc Czásárnac.

Nem tudom mit akar Fiam most mielni,
Az vagy vgyan akart engem meg czuffolni,

N 2.

Ne

Ne talám is akar engem it vesteni,
Igy az birodalmat magánac el venni.
Ezenben Fortune seregét el hiuán,
Czac egyedül ismet Czásárhoz induluán,
Attya népét látà azkor vesteg áluán,
Fortune nem erti magában czudaluán.
Czásárnac meg módác hogy Fortune iőne
Czac egyédől maydan à seregben lenne,
Kiből Czásár akkor bizonyosb lehetne,
Mi bándékban neki az Fortune lenne.
Eft haluán à Czásár meg hagyà hadánac,
Semmit ne folyenec bátor indullyanac,
Mert áft hogy mondánac népe Fortunénac,
Bátorlaga ottan iob lőn vőn Czásárnac.
Mert alitom vala áft idegen népnek,
Nem hittem lennie Fortune népének,
De mint ellenségől lenni seregének,
Czudálom húl tőtte hamar berét annac.
Fortune Czásárnac eleibe mēne,
Kere indulásban már házához lenne,
Minden seregéuel Várasában lenne,
Hellye mindeneknec nagy bőűséggel lenne.
Czac nem tudom vala mit kéűsic felséged,
És hogy meg állapot vala nagy sereged,
Hisem immár vólnéc en iste gyermeked,
Wram bár ne legyen en hozzám kéűséged.

Erről

Erről Czásár fiát meg kővette vala,
Mert hogy Seregében meg nem leltéc vólna,
Kihez mindenkoron en vgy bīstam vólna,
Hir nélkül mellőlem hogy el mentél vólna.
Eft mieltem vala en annac okaért,
Hogy el mentem elől czac bállás oštásért,
Felséged hazánac most meg latafsáért,
És Ábony anyámnac valo nyugolomért.
Nagy vigan azértlan onnat indulánac,
Várhoz mentől közőlb hogy ők is valánac,
Drága foc spēűségét ot lenni latánac,
Kin felette igen fokan czudalánac.
De mikor az Várban be iúttanac vólna,
Czuda épűlését hogy mind láttác vólna,
Mely drága spēűségből kéűsitettéc vólna,
Feienként magokban vgy czudáltác vólna.
Mind ennec felette eűt Fortunénac,
Hogy honnat találta formayát ő annac,
És nagy mesterűségét az Peterpallérnac,
Mongyác bölczen bōlgált vólna ő Wránac.
Mert nagy okosággal az házat el oštà,
Népeknek is bállást rendel meg mutatà,
Külön külön házban Vendéget bállità,
Az rend berént mindent bállásra el oštà.
Nem vala semminec azkor ott spēűsége,
Ételnec, Itálnac vala ott nagy bőűsége,

N 3.

Vala

Valami Péternec lón ot teherfége,
Magában forgattya Wra tíftefége.

Nagy vigafágockal kezdénec lakozni,
Minden gyönyörűség ott kezdé zengni,
Minden fele renden való örüendezni,
Sokan Fortunatust ot kezdéc áldani. ✕

Sőt nagy örömeben Czáfár is így szólá,
Fortunet Leányát kezén fogta vala,
Hogy nagy szeretec már egymáshoz vala,
Minden hallására meg áldotta vala.

Istenec titeket földön meg álgyanac,
Soc hősű életet tinéktec adgyanac,
Nagy soc nemzetfegre hogy baporodgyanac,
És nagy soc Királyoc neked bologallyanac.

Mert az en bémemnec ti vattoc öröme,
És en életemnec oly nagy gyönyörűfége,
Kiknec egymás közöt látom oly szerelme,
Hogy kiből nem leszen iouendő felelme.

Ennec rendeltetec az en bép magzatom,
Diczírlec Istenec hogy most est láthatom,
Kinec még életben örömet valhatom,
Egymásnac engedőc örüllőc mondhatom.

Nagy bómoru volna ez az en lelkemnec,
Ackarattya kiuúl ha őtet illyennec,
En el attam volna oly Feiedelemnec,
Ki nem tetzet volna Leányom keduénc.

Noha

Noha bologá renden nállam Fortune vólt,
De oly nagy hűséggel hozzám mindenkor vólt
Engedelmeffége nállam tekintue vólt,
Fiammà Istenec őtet rendeltéc vólt.

Sántalan bebeddel est mieli vala,
Czáfárral az köffeg annyán áldgyác vala,
Czáfárrà emellyec mind kiálttyác vala,
Harmad nap lakásban immár be tólt vala.

Ez bár példa legyen nekűnc ismeretre,
Valakit Wr vifén fel az tífteletre,
Vagy segény vagy kazdag lében nemzetére,
Meltóságos lében minden böczületre.

Iam Fortunatus post benedictionem Cæsaris
vult celebrare Nuptias.

FORTUNE Attyához egykor be ment vala,
Erről az Czáfárnac azkor így bólt vala,
Nagy soc ió aldáffat már hogy vótte vala,
Keués bebedeckel meg halálta vala.

Wram így végestem en mostan magambá,
Miért hogy idő is immár halat azban,
És ez hogy ne legyen felleged gongyában,
Iegyesemet kérem haza it hazamban.

Czáfár menti vala Fia elöt magát,
Mert ingyen sem vélte így lennie dolgát,

Más

Másképpen akarta erre ő Országát,
Rea készíteni Czásár melettségát.

Fortune szép sóckal Czásárnac felele,
Mint erről is neki ott bólnia kelle,
Attya előtt magat mentenie kelle,
És akarattyánac tellyesedni kelle.

Nem volna ez búkség mostan felségednec,
Hogy mássor már erre többől késűlyenec,
És hogy haladéki ennec lehetnéne,
Felséged ne tarczón mostan ellent ennec.

Mert it felségedé az valami vagyon,
Minden késűllettel Peter kében vagyon,
Egy bizonyos wrat czac felséged mongyon,
Ezben mint fiadnac bizodalmat adgyon.

Iól érté az Czásár hogy nem halashtattya,
Már nem ővé volna őt meg nem tarhattya,
Mert Fortunatusnac illyen akarattya,
Ellent nem tartánac azért Attya s Aunya.

Az valami lakás vólt annac előtte,
De sóckal nagyob lón ostan is késűerte,
Az nagy kazdagfágot senki nem érthette,
Néznie czudálni soha nem győzhette.

Sántalan sóc iókat Fortunetól vőnec,
Mindenec két annyit mennyit azoc vőnec,
Harom hólnapiglan mind lakásban lőnec,
Ezec el végezuén mind búlczúkat vőnec.

És

És a sokás ferént Czásár is búlczúzuán,
Is meglen szép sóckal gyermekét meg álduán,
Onnatton házához el haza indúluán,
Soc ió bomfédyaual házához meg iutuán.

Fortune marada házában Attyátúl,
Czásár Leánya is búlczút vőn Anyától,
Annyától asfőntől sóc ió barátitól,
Sokan nem tűhetic magokat sirástól.

Vala még életében ez is vőn Czásárnac,
Egy fiu magzattya lón az Fortunenac,
Czásár és az Ország örülénec annac,
Gyermekeket neuezéc Andalosiánac.

De hogy nagy lakása ennec is lőt volna,
Kiért Fortunatus keduesb is lőt volna,
Az Czásár és asfőny mind meg hóltac volna,
Nem sóc vődö muluán hogy gyermek lőt volna.

Nagy bánattya eséc ezen Fortunenac,
És vele egyemben Czásár Leányánac,
Keueset solgáltac volna vőn Attyoknac,
Kiczin vigaságot látta kis fioknac.

Már az Ország vala Feiedelem nélkül,
Sűkölkednec vala és ió Czásár nélkül,
Ne bontakoznánac ők meg azoc nélkül,
Látac nem lehetnec ők Fortune nélkül.

Országul tőuēuec hamar egy nagy gyűlést,
Melyben is tőuēnec ők illyen végezést,

O

Az

Az mint töttéc volna Czafárral à szerzést,
Tulaydon életében Fortunénac kötést.

Mind egy akaratban hogy most is vólnának
Országúl minnyáyan neki szolgálának,
Többet is nállánál hogy nem wrálnának,
Illic azért őtet emellyűc Czáfárnac.

Egy köz akarattal mind est el vegezuén,
Fortunét mindenec ezzel meg tiszteluen,
Minden nagy hűséggel őnckie léuén,
Ő is Országához szeretettel léuén.

Kezde határokat meg szélesíteni,
Mindenűt Világon igen hires lenni,
Édes hazayáért igen tusakodni,
Egykor békeességben ellenségtől lenni.

Másic Fia ismet Fortunatufnac lön,
Kiért dicziretet sok népektől ott vön,
Neuezésben gyermek búleitől hogy lön,
Iánosnac neuezéc kin nagy örömc lön.

Éltében Fortune hogy vigan lakoznéc,
És hogy már senkitől nem háboritatnéc,
Nagy kazdaglagában igen el hirdernéc,
Két kazdag Királyság tölle halattatnéc.

Egyiket dél felé mongyác vala lenni,
Asia földében igen sokat bírni,
És az Africában valami részt bírni,
Aegyptomnac földét tellyességgel bírni.

Ió bombédtság szerént ennec izent vala,
Leuéllel követi hozzá külte vala,
Sándékát Királynac meg ielente vala,
Őtet is bombédnac ackor írta vala.

Sándéka ez volna hogy ő haza menne,
És semmi czalárdtság tölle is nem lenne,
De illyen dologert vele semben lenne,
Czac keues magával Gallyával ot lenne.

Rególta ezeket sokaktól hallottam,
O'y nagy hazdaglágod kit en még nem láttam,
Sokszor hozzád látni mennie akartam,
Ió bombédslágodhoz mulatni indúltam.

Az Király meg érté Fortune Sándékát,
Hogy látni keuánnà ő soc kazdaglágát,
Ezben Király hiué igen elő magát,
Hogy keuesen iöne nem félte Országát.

Mert nagy iámborságot Fortuneban érté,
Nagy Tökéletesség ő benne el hitte,
Követét ily sóckal töllec el erefite,
Örömeft el várya est ingyen sem vélte.

De mikor egymással sembe iöttec volna,
Kazdaglágát Király meg mutotta volna,
Lakasban Fortune est mondotta volna,
Kérdi ha töb annál az Királynac volna.

Ennekem ennél töb ninczen kazdaglágom,
Király afit sefele semmi drágaslágom,

Hísem ezt is látod hogy nagy birodalmom,
Fellyeb egyebekben magamat mondhatom.

Fortunatus állja im ezeket látom,
De aláb valónac magam nem mondhatom,
Kazdagbnac most Királt nállam nem módható,
Ezből engedelmem neki nem mutatom.

Mert czac egy oslop vagyon en házamban,
Ki meg haladnáya Királt kazdagtságban,
Birtokom is vagyon még annyi Világban,
Mint az ki birtokod vagyon Asiában.

Onnat visíva tervén Fortune házában,
És hogy wralkodnéc vigan Országában,
Mindenec volnának már ő határookban,
Egy Király lakozic vala Indiában.

Nagy kazdagtságának oly nagy hire vala,
Ki az Fortunera vgyeközi vala,
Hogy oly kazdag Czásár országában volna,
Magában gyakorta ezt gondolta volna.

Miképpen mehetne annac ő végére,
Fortunet vehetne valahogy ő erre,
És közöttök valo ilyen szerződésre,
Mint lehetne elég annac győzésére.

Izene mingyárást ez is Fortunának,
És ilyképpen írta Király az Czásárnak,
Érttem rövid napját te Wraságodnac,
Ki ellene vóltáleléb Országomnac.

De

De hogy meg tartassék köztünk az békeffég
És meg maradhasson végig ió egyeffég,
Töllünk ne rontassék már a segény köffég,
Tegyünk oly vegezést ki köztünk oly búkség.

Hozzám ha lesi kedved bár temagad iónél,
Minden bátorfággal Népeddel ióhetnél,
Egy falka ideig hogy en nállam lennél,
Ha kazdagb nállamnál Világban lehetnél.

En az vtán téged földén wrálnálac,
És en Országommal téged halgatnálac,
De hogy ha tégedet en meg haladnálac,
En hatalmam alá en is haytanálac.

Fortune magában kezde gondolkodni,
Iámbor vén szolgáktól tanácsot kérdeni,
Kic sokat jártanactóllec tudakozni,
Ha tudnák az Királt ok kazdagnac lenni.

Ha adnák tanácsul hogy vgy oda menne,
Czac keues magaua Czásár el késsülne,
Ha búkség Királlyal azért sembe lenne,
Kissebseg magára ezből ha nem lenne.

Mind az fő tanácsoc és szolgá szolának,
Ha ily ackarattya volna az Czásárnak,
Hogy látni akarná menni az Királynak,
Semmi haladékat ő ne tenne annac.

Mert ha el nem menne Király azt gondolná
Nem mértél el menni másnac azt mondaná.

Oz.

Kiuel

Kiül méltóságod ezben megbutaná,
lò hired és neued mind meg rutitaná.

Másdolog ez benne tudom hogy az Királc,
Ezeknec felette asit is az mit talált,
Es omaga felöl nagy fokaknac kiált,
Magadnac meg haythad ezeckel à Királc.

Mi tanácsunk azért ilyen végezésben,
Ha Czáfárnac terzic valami részében,
Hogy így czelekedgyéc mostan mindenkben,
Valami czalattság ne essék vgyében.

Királyhoz indúlyon czac keüés magáual,
Más vton boczásson Népét louagockal,
Külön Külön vala vton gyalogockal,
Hadmagyoc legyenec mindenút azockal.

Mindenic Seregben legyen annak hire,
Hogy az Fortunatus ott kőzöttőc menne,
De ők körüllyenec egy meg mondott helyre,
Holot be állyanac azoc reytec helyre.

Fortune Királyhoz közzüllőc be mennyen,
Mint Király kéuánta czac keuefen legyen,
És ilyen Királlyal Czászár sembe légyen,
Kit Király iob keduel azkor vendégellyen.

Fortune ezeket nagy iò keduel viúén,
Mert járás és kelés ő keduében léuén,
Erre gyorsasággal Fortune késűküén,
Mint tanácsúl attác Seregét rendelüén.

Nem

Nem mészé Királyhoz öker hatta vala,
Soc fele v'takról egyben gyűltec vala,
Hogy foltonként iőnc czac híre sem vala,
Fortune Királyhoz így el be ment vala.

Megérté az Király Fortunét ott lenni,
Kin az Király azkor úgy kezdé örülni,
Itélé ömagát olly nagy Wrac lenni,
Hogy ollyan Czaártság meffül hozzà iöne.

Tudom kasdagfággal engem meg né halad,
Immár en ellenem nem tudom ki támad,
Ez is többé hozzám Kardot is nem ragad,
Mert semmiben engem tudom meg nem halad.

Házában iò kedvel Király vitte vala,
Három nap Fortuner vendéglette vala,
Az vtán ismerlen kezén fogta vala,
Egy magas hégy alá ötet vitte vala.

Oda hű emberét vgle vitte vala,
Kire minden dolgát Király bízta vala,
Hegy alatt kilentz bört czináltatott vala,
Ki fóc drágasággal be töltetet vala.

Am ott Paranczola egyjic folgayának,
Aytayát meg nyitna akkoron az Bólnac,
Mutatása lenni immáron mind annac,
Valamit ő mondot volna Fortunénac.

Mikor elfő Bóltban be mentenec vala,
Ezútnec sokfaga ott helyheuen vala,

Yala

Valami Ezüsből csináltatot vala,
Az egy bőlben rakua be helyhetuén vala.
Sólla Fortunenac iól rea vigyázna
Mindent meg seméllene az mit ot láthatná,
Ha ez fele marha neki ennye volna,
Mit Király czac oda be helyhettet volna.
Nem sokat mulatá Fortune felele,
Igen alá valo ónálla az fele,
Sólgánac fizetne Országában velle,
Azért bellyeb vinni az Királynac kelle.
Rend szerint az Király hogy be vitte vala,
Czuda drágaságot neki mutat vala,
Ki földön Embernél neuezetben vala,
Ió része Királynál ott az bőlben vala,
Mind erre Fortune akkor mongya vala,
Czac egy óslopais annál többbe volna,
Nem hogy ő házána az egyenlő volna,
Meg több kazdagfágon meg sem montá volna.
Mikor már volnának kilentzedic házban,
Fortunatus érté lenni kazdagfágban,
És az mi kazdagfág volna az nyóltz Bőlben
Aranyat kőueket nem vón kazdagfágban.
Monda Fortunenac Király is akkorón,
Valami nekem vólt mind láttad immáron,
Kazdagnac magamat vettem ez Világon,
De mind ezec felet még egy marhám vagyon.

Kinél

Kinél már nagyubbat földön nem itílec,
Illyen kazdagfágot senkinec nem velec,
Ki miat ez földön senkitől nem felec,
Valamíg Világban im ez földön clec.
Fortunatus hallá afe igen czudálá,
Hún volna az Marha tölle kerdi vala,
Mert sohúl oly marhát még nem látot volna,
Kiben Fortunenac része nem löt volna.
Felele az Király: it vagyon ez Bőlben,
Minden kazdagfágom ki vagyon Világban,
Az többit mind tartom töllem el mulásban,
Fortune Királynac lön illyen bőlásban.
Látoc most it lenni egy kiczin ladáczkát,
De annac nem tudom meg en semmi hasznát,
Azban sem remélic lenni most oly marhát,
Ki meg haladóya Fortunenac házát.
Iól látá az Király, bauát hogy nem hiue,
Czac azzal Fortunet veli iesteni,
Mint hatalma alá Fortunet vehetne,
Kazdagfágnac neuét magánac vehetne.
Az Ládat előtte meg nyitotta vala,
Egy karimás Süveg ot az melyben vala,
Előtte Ládából el ki vőtte vala,
Hasznát Fortunenac meg mondotta vala.
Aranyból Ezüsből látom kazdagb vólnál,
Kickel mostan eritem engem meg haladnál,

P

De

De ezzel nállamnál kazdagb it nem vólnál,
Ez földön ez kúuúl felől nem haladnál.

Sűuegemnec vagyon azért illyen haszna,
Valaki ez földön nagy rabtságban vólna,
Az vagy kéuánfága valahoua vólna,
Vagy Hadbán valahún fegyuer közöt vólna.

Ha feyemben lenne főke Pap sűuegem,
És illyen gondolat azkor lenne bennem,
Vay ha most ot vólnéc hún kéuánnya sűuem,
Mingyárt tellyesedic mit kéuán en lelkem.

Nagy hadat es népet en ezzel meg bíroc,
Ottan oda megyec az hún mit halhatoc,
Nagy foc feiedelmet benne meg probaloc,
Senki birtokában ezzel nem maradoc.

Ezért mondó magam fellyeb mindeneknél,
Mert mi lehet immár mostan nagyob ennél,
Kinec maradása nem lész Ellenfegnél,
Nagyob gyönyörűség annac győzefséről.

Valamit akaroc mielni en velec,
Mikor táboromban vagyoc ő ellenec,
Gyorsan en kezemben lésen ő cletec,
Hamar ismet ithon ha akaroc lésnec.

Monda Fortunatus im értem ezeket,
Vagyoné töb marhád még is ezec felet,
Kiuel haláthatnál felől te engemet,
Hogy en wrálnálac ez ýton tégedet.

Eft

Eft mieli vala azkor illyen okból,
Mint ki szabadúlna onnat à foc Bóltból,
Fortune mint iőne Király hatalmától,
Gondola ezeket azért őmagából.

Most elég nem vagyoc ennec győzefsére,
Talám iob ennékem en tífteiségemre,
Magamat most vegyem ily engedelemre,
Hogy őtet itéllyem nagyub tífteletre.

És fellyeb lennie sockal is magamnál,
Kazdagbnac is lenni őtet foc Királnál,
De mikor en léséc őstön en házamnál,
Ezzel Király őstön nem oly sokat használ.

Monda Király akkor ismet Fortunenac,
Hogy töb vóltát kérdi ő kazdagfágánac,
Nagyfagát ielenti foc bőű Országánac,
Naponként be gyűlni ő foc aranyánac.

Ily bőűsege sohl nincz immár ez Világban,
Mint en Országomban itennállam vagyon,
Ennec ő sokfága mind sámneklkül vagyon,
Ezzel is nem tudom ki most meg haladgyon.

Nem lőn mit tennie begény Fortunenac,
Mondását meg tartya vala bölcz Catonac,
Ideig kellettéc engedni Királnac,
Az fő tífteletet hogy adnáya annac.

Szaua illyen vagyon azért bölcz Catonac,
Kit Athenásban küld Cato kis fiánac,

P 2,

Mely

Mely közöttte vagyon ő szép irásánac,
Nescio könyvében vagyon Disticonnac.
Emberc közt látom vgy mond en est lenni,
Gyakorta meg sokta egy másikat győzni,
Vagy főval erővel sokakat meg bírni,
Fiam azért hagyom vegyéd esedbe venni.

Ha vele nem bírál engednél te annac,
Mert így iobbat lenél hidgyed temagadnac,
Ideig hogy lenél birtokában annac,
Mig iób vttat lenél te birodalmodnac.

Mert gyakran az győzet ismet fel fordúlni,
Az nagy hatalmason igen erőt venni,
Engedelmeségből hatalmassá lenni,
Az rayta lőt bossút azon meg állani.

Nagy Alexander nec bölcz Mestere írta,
Az Aristoteles őt arra tanította,
Hatalmasb erejét neki meg mutattya,
Erősb nec nállánál engednie hatta.

Ezenben az Bölcből ismet ki iőuénec,
Királytól ez okért vgy vendégleténec,
Hogy már igyenesecc igen őruénec,
Bölcsu veteleccel vtra eredénec.

De mikor Fortune Népe közzé iutá,
Ot mint vgecsenec senkinec nem monta,
Czac titkon magában est lenni gondolta,
De bánbodic azon Királt nem próbálta.

Immár

Immár ő népével vala indulásban,
És Fortune azért lön ily gondolásban,
Egy keüessé meg is lenne maradásban,
Az Királyhoz lenne vissza fordulásban.

Est valamiképpen hogy ő meg próbálná,
Az mit Király mondott ha az igaz vólna,
Czac befeddel Király el áltatta vólna,
Ily keüés dologért neki enget vólna.

Királyhoz azért lön Fortune meg tere,
Köüetuen ismetlen ő hozzá be mène,
Miért hozzá meg tért Királlyal beszélne,
Kit czac ő magánac titkon ielentene.

Wram mostan ezért hozzád vissza tertem,
Kit hasnos dolognac en magamban véltem,
Miért hogy barátom nagy loc vagyon nekem,
Hól iartam mit láttam meg kerdenec engem.

De hogy hiresedgyéc az Felséged neue,
Kerésemre Király engedelmes lenne,
Engemet Böltyában ismet elbe vinne,
Kiből iőuendöbe nagy loc haszna lenne.

Az Süueget ismet neki meg mutatná,
Mert czac formája is esében nem iútná,
Ha ki kerdenéye hogy mi finú vólna,
Mikoron loc helyen ő ast meg mondaná.

Senki kazdaglággal ast meg nem győzheti,
Az ő nagy lofágát meg nem böczülheti,

P 3.

És

És hatalma alá senki nem veheti,
Olyféle óltalma vagyon vgymond neki.
Had tudgya bátor czacsinét meg módani.
Ha ő formaiát is nem tudnám mutatni,
Hogy kiből fogianac tenéked engedni,
Azoktól békével Országodban lakni.

Eft ingyen sem vele az Király mint czalà,
Ismet kezén fogua el be vitte vala,
Súuegét Ládából el ki vötte vala,
Fortune kezében Király atta vala.

Czudálkozic rayta hogy minémű vólna,
De hogy ő feyében helyheftette vólna,
Illyen gondolatban Azkoronlót vólna,
Vay ha Népe közöt most Fortune vólna.

Leg ottan Fortune Népe közöt ott lön,
Kiért Fortunatus nagy örömben is lön,
Gyorsan ő Népével indulásában lön,
Miért hogy Királynac hatarában ő lön.

Nagy foházkodással Király iaygat vala,
Fortune mint czalta igen bánnya vala,
Mert mihez eltében inkább bizic vala,
Egy sem pillantásban el vesztette vala.

Buuában ki mène az Bóltból házában,
Gyorsan el izene Király hatarában,
Ha Fortunét ernéc valahun vtrában,
Ótet ha lehetne fognác meg vtrában.

De

De mikor Fortune vissza kezdé menni,
Soc Nép vala velle kezdéc vgy czudálni,
Nem lönec eleget őt meg kéférteni,
Mert nem vgyan vala mint az Király véli.
Meg írà Fortune hogy hozzà halgatnà,
Mint Király az elöt neki meg írta,
Mert ha nem mieli sombedség bomlanà,
Azért afit is hozzà így haytotta vala.

Miképpen Fortunatus meg ielentette magát az
ő Attyánac, s Annyánac, és halalaról.

Mikor mind ezeket Fortune kéférté,
Házában vigadà hogy eft meg győzhete,
Minden felé határt igen méfse veté,
Egykor wy Vdnarban fogait hirdete.

Nem tart vala immár senkitől Világban,
De Fortune vala oly nagy iámboróságban,
Mindent békével tart kit bír hatalmával,
Nem akar rontani senkit határiban.

Elege hogy vala immáron is neki,
Ha ki nem háborog ellene ő neki,
Semmiben nem akar sombedságnac vétetni,
Inkább ellenségtől őket óltalmazni.

Nagy vigan lakozéc iámbor fogainal,
Mindent aiándékoz soc lép aiándéckal,

Dicze

Diczekedic vala nagy bép Vduaráual,
És ió bombediual, két bép magzattyáual.

Már hogy minden felől hozzà be gyúlénec,
Soc felől baráti Fortunehoz iónec,
Sokan penig hozzà mebbéről küldénec,
Kic az Fortunetól ott vendégleténec.

Rend berént azoknac mind meg mőta vala,
Hogy az Király őtet miért hitta vala,
Kazdagfágát annac meg próbálta vala,
És ez is immáron ő hozzà halgatná.

De à Süueg felől emlekezet nem lőn,
Miért hogy az hasna kőstőc titokban lőn,
Azért czac magánál mind el titkolua lőn,
Hogy oda ily iól iárt nagy dicziretet vőn.

Még ő vén búleye ez Világon vala,
És azon Városban hól Fortune vala,
Kit senki addiglan még nem tudot vala,
Kiről őmagában gondolkodic vala.

Hogy nyiluabban lenne ez mind ez Világba
Miképpen forgódot Fortune dolgában,
Mindenenec valánac meg ott az lakásban,
Fortune mezőre méne mulatságban.

Petert ám mingyarást előne bolitá,
Egy kisdet házatskát neki meg mutatá,
Konyháyát Peterrel ot fel csináltatá,
És mint czelekedgyéc neki meg mutatá.

Ha

Ha valakit találó ot lenni az házban,
Főképpen ha lenne annac bírtokában,
Vagy begény vagy kazdag volna őmagában,
Ha rongyos volna is minden ruháiában.

És ha másút volna valahun Várason,
Hogy nem találhatnád őket à állásfson,
Tudakozzál féllel te meg hamar azon,
Kerestsd meg őket váryon addig othon.

Mig en az mezőből házamhoz meg tērnéc,
És mikor ebédre hozzád ide iōnéc,
Mind házam népemmel nálla ebēllennéc,
Tellyes Vduarommal ő házánál lennéc.

Sohoua ne boczásd ha akarná menni,
De ot azon házban mind végig maradni,
Akar mint akarya őmagát menteni,
Őtet kēnsericzed engemet meg várni.

Gyorsan meg berzőye lőn Peter ezeknec,
És meg keresőye lőn begény Embernec,
El kēbűlése lőn ottan az ebédnec,
Ily bešēde ešēc nyomorúlt embernec.

Nem tudom mi oka mostan ennec légyen,
Hogy hatalmas Czáfár en házamhoz iōyen,
Ily begény Embernél nem búkség ebēllyen,
Kőueti az Petert kēri hogy el mennyen.

Az begény Embernec ez nem engettetéc,
De Peter azban iár mi neki hagyattéc,

Q

Peter

Petertől akkoron neki mondatéc,
Solhoua ne menne azért le vltetéc.

Ideye hogy vala már iò ebédkornac,
Peter meg izene est az Fortunenac,
Hogy immár mindenec mind késsen volnánac,
Ségény emberc is othon tartatnánac.

Sépen háza népét kęsitötte vala,
Az ségény Emberhez Fortune ment vala,
Vele mindeneket oda hiuot vala,
Est miért mieli nem ęrthetic vala.

Mikor nagy sereggel be mennénec házban,
Nekiket boczátà ot somféd házakban,
Ómaga be állà az kis Házatskában,
Attya s Anya vala neki vduarlásban.

El ki indulánac az Czáfárt hogy látác,
De hamar à solgác ot őket meg tartác,
Az házból is ségént czac ki sem boczátác,
Hagyà Fortunatus őket meg mosdatác.

Oly nagy pirongással ségényec valánac,
Nagy esedezéssel Fortunenac bólnac,
Nekic bękét hadna méltóc nem volnánac,
Elötte Czáfárnac hogy meg mosdanánac.

Kemény sóckal monda Fortunatus erre,
Hogy fót ne tennénec bátor mostan erre,
De gyorsan miellyec hamar besędére,
Az vian vlyenec mingyárt az fő helyre.

Nem

Nem lön mit tenniec azban el iáránac,
Vagyon oly czudáya Czáfár Leanyanac,
Es vele egyemben nagy soc Abszonyoknac,
Mi bándéka volna ot az Fortunenac.

Oly igen erőssen Fortune forgódic,
Talpon álva vltet mindent houa illic,
Nem gondolà azzal hogy hozzà nem illic,
Mert ő Czáfár volna solgác meg melic.

Mert esében vala vén Attyánac bava,
Kórosként forgattya mit fogadot volna,
Ségény vén Attyától mint búlczút vót volna,
Élteken nekiç öregest solgálna.

A soc keferűség ki vala ő erte,
Es az nagy sęgenység az mely őket erte,
Mind ezec lötténec vtánna hogy bűlte,
Solgálnia akart őnekic ęrette.

Mikoron immáron vigan lakoznánac,
Iò bornac miatta meg báyosulnánac,
Iò ętel italtól hogy meg vidulnánac,
Fortunatus bólnà akkor vén Attyánac.

Semmikęppen töllem Gazda meg ne tagad,
Es besędem mostan ennękem meg fogad,
Hogy nagy büntetéstől magadad meg óyad,
Mond meg azt igazán ha vót neked fiad.

Est haluán az Ember igen meg felemléc,
Afrálnál talpára ségény emelkedéc,

Q 2.

De

De az Fortunetól ismet le vltetéc,
Rend szerént segéntől elő mondattatéc.

Miképpen életében hogy igen kazdag vólt,
Czáfártól is akkor ő tiszteltetéc vólt,
Végre házas rársot magánac hozot vólt,
Soc ideig nekic fiok is nem löt vólt.

El végre Iupiter őket meg halgatta,
Vénsegec ideyén iò vóltát mutatta,
Egy Fiu magzattal őket látogatta,
Kit nagy szerelméből Fortunenac hittá.

Az segénység ráyoc miképpen iöt vólta,
Ő kiczin magzattyoc hogy búletet vólta,
Az napfágtól fogva segényedet vólta,
Fiok is ő töllec hogy mint el ment vólta.

Kit immár nem vároc soha en életében,
Mellyért eddig vóltam az keserűségben,
Hissem hogy életem hogy les végzésben,
Társommal ki múloc ezen segénységben.

Fortune est halván igen keseredéc,
De hogy est mindenec nyíluábban ctenéc.
Mit ő vén Attyával akkor czelekedéc,
Gazdától ez fele gyakran kérdetteréc,

De hogy már ezeket meg mondotta vólta,
Étében nyauallyás miképpen est vólta,
Fiát büntelennül haza várta vólta,
Annya mind büntelen ötet néstie vólta.

Mert

Mert artzúl Fortunen elő oly iel vala,
Ki Czáfár homlokán vén Affony néz vala,
Süntelen magában est gondolya vala,
Illyen kérdésekből est itili vala.

Ne talám ez vólta eggyetlen egy Fia,
Kit oly nagy erősen várná Attya s Annya,
Fiokon olyan jegy magában est mongya,
De hogy Czáfár vólta nem lehet gondolya.

Mind erre soc bauát nem túrhette vala,
Sirástól őmagát nem tarhatta vala,
Mindennél ez dolog már hogy nyíluán vala,
Miképpen vén Ember ez földön est vólta.

Fel felé astálnál Attyát meg ölele,
Minden hallattára Fortune felele,
En vagyoc te Fiad vén Attya örüle,
Keserű sirással Annya meg ölele.

Oly erősen Attyát Fortunatus keri,
Hogy eddig nem monta őmagát meg neki,
Kegyesen boczássa verkeit meg neki,
Ennec soc oka vólt hogy nem monta neki.

Ő is meg beßelle miképpen iárt és kelt,
Hogy kereset vólta mindenöt ő oly helt,
Holot vén Attyánac találta életét,
Kit végre Iupiter nagy iò végre rendelt.

Hogy immár lehetec nektec bolgállattal,
En mind hóltodiglan lessec óltalommal,

Q3

Es

És egyút tartalac mind addig magammal,
Mig Iupiter egyút tart asszony Anyámmal,
Mint keserues népec igen örülénec,
Hálát Iupiternec erről ők tevéenec,
Vénsegec ideyén segitőt lelénec.
Astalnál ismeglepőt mind levlénec.

De ez czuda dolog hogy Czásár Leánya,
Vén Assont ölele mint ha édes Anyya,
Vólna önékie szülő és nagy Anyya,
Semmiuel nem gondol őtet vgy apollya.

Mert az ki ő Wrat valóba szereti,
Semmi Attyafiát az nem gyűlölheti,
Annac szerelmeyért est meg mielheti,
Hogy őtet tiszteli és igen bőczüli.

Ezen mind feyenként az kic őt valóanac,
Ecziretet tönec fattig Fortunénac,
Nem néste rút vóltát Attyánac s Anyyánac,
De hogy wra lőt vólt ő fogadafsánac.

Már hogy vólna vége a soc beßellésnec,
El hagyálsa hogy lön akkor cteleknec,
Ismet őmagokat adac nagy örömnec,
Fortune meg hagyà est hamar Peternec.

Szép ruhákat hamar Peter hozatalson,
Attyánac Anyyánac öltözni mutatson,
Szeret vtánnoc mingyarást hozafson,
Szép házat az Várban nekic tisztitalson,

Házá

Házához fel viue azért tíftelességgel,
Az nepec valóanac velle nagy örömmel,
Diczirec tíftelec ezért soc nemzettel,
Hogy így czelekedet vólna szüleiucl.
Iő falka ideig nálla eltec vala,
Kikre Czásár neuet ő is atta vala,
Mind azban iártanac mit Attya mond vala,
Eggyic másic vtán ki múltanac vala.

Kiből nagy bánattya lön őt Fortunénac,
És vele egyemben szép házassárfánac,
Hogy nagy betegségre ezből lön Assonnac,
Halála is iútà esében Attyánac.

Vgy annyira ezből követközet vala,
Nagy hosszú betegség reà eset vala,
Kiből végre Assony vgyan meg hólt vala,
Mellyért Fortunatus igen busúlt vala.

Nagy soc beßedeckel kellene mondani,
Fortune szép Társán mint foga bánkodni,
És tellyes életben ők egymást szeretni,
Kiért keseruesen kezde veselkedni.

Mindenic halála szüen forog vala,
Kiknec ki mulásoc nehezític vala,
Minden gondolatit el fordittyac vala,
Ő is nem soc váruán meg betegült vala.

Társ nélkül elt vala iő falka ideig,
Betegségben síndec Fortune mind addig,

Magá

Magában gondollya ha el is valamíg,
De Társ nélkül lében éltében mind fattig.

Mert ninczen berelem felette már annac,
Az mint hozzám vala Czászár Leányánac,
Elöttem lón hólta Attyánac s Annyánac,
Azért azont várom Menyekből magamnac.

Meg ismere azért sokaig nem érne,
Gondolà magában az míg eñen lenne,
Két fia vtánna birtokában lenne,
Éltében előttöc hogy végezést tenne.

Be hiuatta vala tellyes mind Országát,
Azockal egyemben loc iò bomszédtségát,
Az kikre gondolà hogy bizhatya magát,
Petert is magához úgy mint iò hű szolgát.

Szép rendel mindenről Testamentomát tön,
Ha fiát wralnác arról bizonyos lón,
Tellyes Vduarától ackor felelet lón,
Mind éltig wrallyác kiról hitölés lón.

Nagy szép beszédeckel mindent úgy kér vala,
Hogy egymást beretnéc nekic mongya vala,
Mert így marattoc meg aít vüölci vala,
Ha eggyic másikon bossút nem állana.

Lám en nem bántattam az ki békét hagyot
Ésen határomban engemet nem bántot,
Sokat el benuettem az ki meg bossbantot,
Ily engedelemért vegre hozzám haylot.

Eft

Eft tudom pediglen minnyáyan tudgyátoc,
Az kic értelmessécc most előttem vattoc,
Iò egyenességgel végig wralkottoc,
De vissza vonással igen bontakostoc.

Szűemből keuánnám meg maradástokat,
Istentől is kérem minden iauatokat,
Ha engem berettec fogadgyátoc bómat,
Mert nem enmagamnac keresem hasznomat.

Tudgyátoc loc dolgot mieltem velletec,
Kikről ha akartoc meg emlékezhettec,
Immár Isten legyen hűveim veletéc,
Bodogságot lássam ismet ti veletéc.

Megis erre kérlec miellyetéc értem,
Ne háboriczátoc kérlec két gyermekem,
Míg élnéc Világon legyen hírem nekem,
Engem beretettec legyen illyen neuem.

Hűsem szolgálatomért meg mielitec,
Kic en tuteket még eddig örűztelec,
Isten vtán, Kérlec el ne feleyczétec,
Mire en most kértém minnyáyan tuteket.

Mert iól láttjátoc hogy orámnac ideye,
El közelgetet en életemnec vége,
En Lelkemnec ninczen it marado helye,
Am két Fiaimat hagyom most érte.

Sirván és ohaytuán ot minden hűvei,
Elötte valanac neki iò szolgai,

R

Tellyes

Tellyes seregéuel minden ást vüolti,
Miért Isten velunc mostan est mieli.

Hogy tollunc el véfen illyen feiedelmet,
Kitől várunc vala mostan hyedelmet,
Sokaig eltünkben valo segedelmet,
Nám tolle vallottunc lenni győzedelmet.

Elölle ki küldé lép főckal mind őket,
Wralni böczülni hagyà nekic Petert,
Mert soc folgállattal nekic ő lehet,
Kit soc ő közzülőc soha is nem tehet.

Nem feleythetè el Peter folgallattyát,
Az is el vnta vala Világban magát,
Kit iól meg értétec és nagy iámborágát,
Erről minden esében veheti magát.

Nem veté már nagy gondviselést Peterre,
Ismere nekiis hamar lenne vége,
Fiaitól semmi bántása ne lenne,
Hogy nyugodalomba lenne már ő búue.

De hogy az Ország ötet is vgy wralnà,
Mint önnön két fiát Fortunatus hagyà,
Érdemlette régtől fogua folgallattya,
Két fiára az Ország lássa ot hagyà.

Forgattya elmében ő kinczes Tarfolyát,
Es ennec felette Súuegének hasznát,
Fiainac hadnà meg mondanà ő hasznát,
Mert látà előtte ő végő oráyát.

Szólla

Szólla két fiának ottben maradnának,
Czac ketten az házban előtte álnának,
Némünémű dolgot tolle hallanának,
Kiuel iouendöben sokat használnának.

Vgy mint édes Attya főual meg dorgálà,
Egymást szeretneyec nekic hatta vala,
Meg ne ostoznának őket inti vala,
Vissát birodalmon egyyikis ne vonnà.

Mert mihelt ő ha egymást gyűlölni kezd-
Eggyic másic ellen vni vgyekezec, (nec,
Tellyes birodálmoc tolle bontakoznéc,
Hires és ió neuec nekic meg bomlanéc.

Ió hirem és neuem nekem meg örüzzétec,
Ha ki gonost rám mond meg erczeitec,
Az ki ió erkölczel mind elől vegyétec,
Ha mi hiba benne ást is be tölczétec.

Mert neha ez vagyon és sokfor Világban,
Ha kinéc ő Attya vólt fitalomságban,
Vagy Emberec előt vólt vólna follásban,
Fia iámborága ást meg iobbitásban.

Ezenben ki vőue nyakából Tarfollyát,
Éselé hozatà Fiával Ládáyát,
Sépen mind el kezdé Fianac mondását,
Súuegnec, Erőennec meg monda ő hasznát.

Még eddig senkinec meg nem montà vala,
Fiain ezeket nem hirdetem vala,

R 2.

Ezek

Ezeknec mi haszna és ereye volna,
Mely nagy czudakeppen hozzà iúttam volna.

Im láttátoc ketten en rút Erőnyemet,
Isten vtán ez gazdagitot engemet,
Aranyba ninczen fogyatkozása enec,
Nem montam senkinec hanem most tinektee.

Ne legyen gongyatoc míg ez Erőny lében,
Segényec nem léstec míg nállatoc lében.
Igen örüzzétec tölletec ne vessen,
Nem leltec Erőnt többet ki illyen lében.

Ast is meg monda mint iútot volna hozzà,
Egy Erdőben atta volna az Fortuna,
Nagy paranczal nekiis meg hatta volna.
Idegennec hogy senkinec ne mondanà.

Eddig régen vestettem volna engemet,
Ha meg jelentöttem volna Erőnyemet,
Ha elni akartoc most kérem tőteket,
Nagy böczületben tarczátoc Erőnyemet.

Eleitől fogua mint az dolog vala,
Fiainac őpen meg beszélte vala,
Meg is őp beszélde őket inti vala,
Sűuegét Ládából hogy ki vőtte vala.

Az Sűuegnec hasznát ast is meg beszélle,
Mint iutot kezében ő mind meg beszélle,
Senki már ez Világon ollyant nem lelne,
Senki sem volna ki ast meg böczülhetne.

Iános

Iános kissege fia Fortunénac vala,
De Andalosánál meg is csesb vala,
Erőnt és Sűuegét neki atta vala,
Hogy ő örűzneye ast meg hatta vala.

Senki őnálloknál már kazdagb nem lenne,
Ha nálloc titokban örűzésben lenne,
Keri házas Tárfa ha mellyiknec lenne,
Annac is tuttára soha az ne lenne.

De ha meg fűkölne Báttya életében,
Vagy valahún esnéc ellenség kezében,
Tutkon czac Sűuegét neki engedésben,
Bizot embere dtől hogy hozzà küldésben.

Erőnt is nyakadból soha ki ne vessed,
De mindenec előt mint en vgy el reyczed,
Soc ember láttára onnat ki se vegyed,
Ha így czelekeštec haszon les hidgyétec.

Mindeneket immár el végezet vala,
Fiait, őolgait meg kőuette vala,
Semét az Éghekre fel emelte vala,
Lelkét ő testéből ki boczáta vala.

Mint illic Wrokat őpen el temetéc
Fortune iò vóltát mind meg emligetéc,
Két fiát vtánna életében tisteléc,
Mint Wroc meg hatta őeretuén böczülléc.

Végre Andalosa kezde őellel iárni,
Soc külömb helyekre kezde igyekezni,

R 3.

Végre

Végre egy Leányhoz eggyűt találkozní,
Kit azkor magában úgy kezdé szeretni.

Mind el felejtkezéc Attya mondasáról,
Meg sem emlekezéc immáron ő arról,
Nem foga élnie Leánnyal iámborúl,
Az Leánnac főllà Tarfolynac hasznáról.

Mert igen szereté de végre meg czalà,
Súuegnec hasznát is meg mondotta vala,
Kit szép főual othon Öczétől czalt vala,
Leány ismet tőlle mind el czalta vala.

Nagy pirongatással Öczéhez meg tere,
Báttya begény vólna Ianosnac lón hire,
Kit akkor nem tudà vólnie hogy mire,
Báttya iútót vólna hamar begénlégre.

Andalosa Öczét félre hitta vala,
Hogy mindent el vesztet neki monta vala,
Kiért az Ianosnac gongya eset vólna,
S főual ő az Báttyt igen feddi vala.

De neki meg hagyà senkinec ne főlna,
És hogy titkon nálla végig meg maradnà,
Mert tanácsot neki ismet ollyat adnà,
Kiuel mindeniket onnat meg hozhatnà.

Czuda Kálmár arút ot berze neki,
Ötet kénserite meg oda mennie,
Az Várnac előtte Aróual lennie,
Es hogy Leány főkot Egyházhoz mennie.

Mely

680
Melyből követközéc hogy meg nyerte vala,
Súuegét és Erőent visba hozot vala,
Ki már czac magokban nagy titokban vaia,
Végre ha nem élnec meg holtanac vala.

Iffiac hallottátoc Fortune életét,
Kiből érthetitec réő berént nemzetét,
Mire vitte vala ez Világban végét,
Hogy Attyát tisztelé és ő vén főleiét.

Mind ezekre azért boczanatot kérec,
Az mi vektet ezben ellenetec letec,
Iffiac mind ezeket kérelec meg érczétéc,
Az mire ez tanit esteekben vegyétéc.

Deréc írást erre en meg nem oluaftam,
Életétis ennec többé nem hallottam,
Gondolatból azért nem főinte est írtam,
Est íruán Németből Sebemben hallottam.

Azért ha valaki est oluafta vólna,
És erről küőmbet ha az értet vólna,
Kiuel en írásom nem egyenlő vólna,
Oka mind ezeknec mert czac ki tudhatnà.

Mindenestől foguán ašt meg nem érthettem,
Az mint Fortuneról esembe vehettem,
Sokac kérelmére ide be helyhettem,
Neueket Attyánac Czáfárnac eytettem.

VÉGE.

ZK

Chényi Könyvtár

Országos Széchenyi Könyvtár

Ezenkönyv kötését tervezte és készítette
Sasvári Dezső az 1953-évben.